

Percepcija zanimanja medicinske sestre kod studenata Sveučilišta u Splitu

---

Agatić, Adriana Giulia

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:176:944445>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-13**

Repository / Repozitorij:

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija
SVEUČILIŠTE U SPLITU

[Repository of the University Department for Health Studies, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
Podružnica
SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA
PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ
SESTRINSTVO

Adriana Giulia Agatić

**PERCEPCIJA ZANIMANJA MEDICINSKE SESTRE KOD
STUDENATA SVEUČILIŠTA U SPLITU**

Završni rad

Split, 2021.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
Podružnica
SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA
PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ
SESTRINSTVO

Adriana Giullia Agatić

**PERCEPCIJA ZANIMANJA MEDICINSKE SESTRE KOD
STUDENATA SVEUČILIŠTA U SPLITU**

**PERCEPTION OF NURSING PROFESSION AMONG
STUDENTS OF THE UNIVERSITY OF SPLIT**

Završni rad / Bachelor's Thesis

Mentor:

Rahela Orlandini, mag. med. techn., predavač

Split, 2021.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

ZAVRŠNI RAD

Sveučilište u Splitu
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija
Preddiplomski sveučilišni studij sestrinstvo

Znanstveno područje: biomedicina i zdravstvo
Znanstveno polje: kliničke medicinske znanosti

Mentor: Rahela Orlandini, mag. med. techn., predavač

PERCEPCIJA ZANIMANJA MEDICINSKE SESTRE KOD STUDENATA SVEUČILIŠTA U SPLITU Adriana Giullia Agatić, 41356

SAŽETAK

Uvod: Sestrinstvo je prošlo dug razvojni put od primitivnog zanimanja do modernog i plemenitog zanimanja, a time se mijenjala i sama percepcija prema sestričkoj struci.

Cilj: Ispitati percepciju o zanimanju medicinske sestre kod studenata u Splitu.

Metode: Istraživanje se provodilo na 5 fakulteta u Splitu: Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, Medicinski fakultet, Pravni fakultet, Pomorski fakultet i Katoličko bogoslovni fakultet, a obuhvatilo je 516 studenata. Upitnik se ispunjavao anonimno, online putem koristeći Google Forms u trajanju od studenog 2020. do ožujka 2021. godine.

Rezultati: Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju između 5 fakulteta znatno se razlikuju ($P < 0,001$), a najpozitivnije stavove o sestrinstvu kao zanimanju su imali studenti Medicinskog fakulteta ($\bar{X}=0,28$; $SD=0,61$), zatim studenti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija ($\bar{X}=0,18$; $SD=0,97$), dok su najlošije stavove o sestrinstvu kao zanimanju imali studenti Katoličko-bogoslovnog fakulteta ($\bar{X}=-0,98$; $SD=1,42$). U odgovorima o poštivanju sestrinstva kao zanimanja između 5 studijskih smjerova Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija ($P < 0,001$) studenti Primaljstva su iskazali najvišu razinu poštivanja sestrinstva kao zanimanja ($\bar{X}=0,39$; $SD=0,88$), dok su studenti Sestrinstva iskazali najlošiju razinu poštivanja sestrinstva kao zanimanja ($\bar{X}=-0,52$; $SD=1,06$).

Zaključci: Studenti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, Medicinskog fakulteta i Katoličko bogoslovnog fakulteta imaju pozitivniju percepciju o zanimanju medicinske sestre od studenata Pravnog fakulteta i Pomorskog fakulteta. Studenti sestrinstva i primaljstva nemaju pozitivniju percepciju o zanimanju medicinske sestre od studenata fizioterapije, medicinsko-laboratorijske dijagnostike i radiološke tehnologije. Studenti koji imaju prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinstvom imaju djelomično pozitivniju percepciju od studenata koji ih nemaju. Želja za pomaganjem, kao razlog zbog kojeg su upisali fakultet najviše je izražena kod studenata Katoličko bogoslovnog fakulteta.

Ključne riječi: sestrinstvo, percepcija zanimanja, stavovi o sestrinstvu, stereotipi o sestrinstvu

Rad sadrži: 48 stranica, 11 slika, 19 tablica, 10 literaturnih referenci

Jezik izvornika: hrvatski

BASIC DOCUMENTATION CARD

BACHELOR THESIS

University of Split
University Department for Health Studies
Bachelor of Nursing

Scientific area: biomedicine and health care

Scientific field: clinical medical sciences

Supervisor: Rahela Orlandini, mag. med. techn., lecturer

PERCEPTION OF NURSING PROFESSION AMONG STUDENTS OF THE UNIVERSITY OF SPLIT Adriana Giullia Agatić, 41356

SUMMARY

Introduction: Nursing has gone through a long developmental path from a primitive profession to a modern and noble profession, and thus the perception of the nursing profession has changed.

Aim: To examine the perception of the profession of a nurse among students in Split.

Methods: The research was conducted at 5 faculties in Split: the University Department of Health Studies, the Faculty of Medicine, the Faculty of Law, the Faculty of Maritime Studies, the Faculty of Catholic Theology, and included 516 students. The questionnaire was completed anonymously, online using Google Forms from November 2020 to March 2021.

Results: Attitudes about nursing as a profession between 5 faculties differ significantly ($P < 0.001$), and the most positive attitudes about nursing as a profession were students of the Faculty of Medicine ($X = 0.28$; $SD = 0.61$), followed by students of the University Department of Health study ($X = 0.18$; $SD = 0.97$), while the students of the Catholic Theological Faculty had the worst attitudes about nursing as an occupation ($X = -0.98$; $SD = 1.42$). In the answers on respect for nursing as a profession among 5 study fields of the University Department of Health Studies ($P < 0.001$), students of midwifery showed the highest level of respect for nursing as a profession ($X = 0.39$; $SD = 0.88$), while students of nursing showed the worst the level of respect for nursing as a profession ($X = -0.52$; $SD = 1.06$).

Conclusions: Students of the University Department of Health Studies, Faculty of Medicine, and Catholic Theological Faculty have a more positive perception of the profession of a nurse than students of the Faculty of Law and the Faculty of Maritime Studies. Students of nursing and midwifery do not have a more positive perception of the profession of nursing than students of physiotherapy, medical-laboratory diagnostics, and radiological technology. Students who have friends or relatives who practice nursing have a partially more positive perception than students who do not. The desire to help, as the reason why they enrolled in the faculty, is most pronounced among the students of the Catholic Theological Faculty.

Keywords: nursing, perception of occupation, attitudes about nursing, stereotypes about nursing

Thesis contains: 48 pages, 11 figures, 19 tables, 10 references

Original in: Croatian

SADRŽAJ

SAŽETAK	I
SUMMARY	II
SADRŽAJ	III
1. UVOD	1
1.1. POVIJEST SESTRINSTVA.....	1
1.1.1. Početci sestrinstva	1
1.1.2. Sestrinstvo u srednjem vijeku.....	3
1.1.3. Moderno sestrinstvo	4
1.2. SESTRINSTVO U HRVATSKOJ.....	6
1.2.1. Razdoblje od 1921. do 1945.....	6
1.2.2. Razdoblje od 1945. do 1974.....	8
1.2.3. Razdoblje od 1975. do danas.....	8
1.3. SESTRINSTVO KAO PROFESIJA I PERCEPCIJA STUDENATA O SESTRINSTVU.....	9
1.3.1. Percepcija sestrinstva.....	10
2. CILJ RADA	12
3. IZVORI PODATAKA I METODE	13
3.1. UZORAK ISPITANIKA	13
3.2. POSTUPAK PRIKUPLJANJA PODATAKA	15
3.3. MJERNI INSTRUMENTI.....	16
3.4. ANALIZA PODATAKA.....	17
4. REZULTATI	18
4.1. UPITNIK O PERCEPCIJI SESTRINSTVA KAO ZANIMANJA.....	18
4.2. PERCEPCIJA O ZANIMANJU MEDICINSKE SESTRE	20
4.3. TESTIRANJE HIPOTEZA.....	29

5. RASPRAVA	44
6. ZAKLJUČCI.....	46
7. LITERATURA	47
8. ŽIVOTOPIS.....	48

1. UVOD

1.1. POVIJEST SESTRINSTVA

Za sestrinstvo možemo sa sigurnošću reći da je ono danas jedno od neophodnih zanimanja za društvo, čija povijest seže od početka postojanja čovječanstva te je proizašlo iz potrebe za pomaganjem i skrbi o drugima. Još prije nove ere društva i velike civilizacije poput Egipta, Kine, Indije, Rima, Grčke i ostalih se počinju zanimati za sestrinstvo. U svijetu vjerojatno najpoznatije ime koje vežemo uz ovo zanimanje je Florence Nightingale, koja je utemeljiteljica modernog sestrinstva. U Hrvatskoj velike zasluge za razvoj sestrinstva kakvo poznajemo i danas ima prof. dr. Andrija Štampar. U početku se sestrinstvo smatralo manje vrijednim zanimanjem, međutim kasnije s razvitkom ljudi i civilizacija, ono se razvilo u moderno i plemenito zanimanje (1).

1.1.1. Počeci sestrinstva

Primitivni narodi su bili praznovjerni pa su tako i tretirali oboljele – primitivnim, neciviliziranim metodama. Za njih je bolest bila utjelovljenje zlog duha, a bolesnike su liječili šamani, ponekad žene, ali najčešće muškarci. Neke od metoda kojima su pokušali liječiti bolesne su bile: masaže, kupke i pojedine biljke. Međutim, osim navedenih, koristile su se tu i tehnike koje su češće dovodile do smrti nego do ozdravljenja pa su tu uključene tehnike zastrašivanja (jer su mislili da će tako „zli duh“ napustiti tijelo oboljelog), trepanacija (jedan od najstarijih poznatih kirurških zahvata tog doba, kojom se uklanjao dio kosti svoda lubanje), mistični rituali i druge tada poznate metode (1).

Žene su bile te koje su se brinule o djeci i preuzimale brigu za oboljele u kućanstvu. Žene su također najčešće pružale pomoć pri porođaju te je tako polako započeo proces razvijanja

skrbi i njege. Edukacija se provodila na principu pokušaja i pogrešaka i tako se stečeno znanje prenosilo s koljena na koljeno, sa starije generacije na mlađu (1).

Babilon je bio među prvim poznatim civilizacijama koje su proučavale zdravlje, bolest i smrt. Postoje čak i zapisi o ustanovama gdje se skrbilo o oboljelima, a to su najčešće bili muškarci jer žene tada nisu imale visok status u društvu. Higijena im je bila vrlo razvijena, postojali su i propisi o čistoći, a kao neke od vrste liječenja su bili propisani: odmor, dijeta, masaža, primjena klizmi i temeljita osobna higijena. Uz Babilon civilizacije kao što su Egipat, Kina, Indija, Grčka i stari Rim su također se bavili medicinom (1).

Egipatski narod je bio jako zainteresiran za medicinu, nevjerojatno je za ona doba koliko su bili napredni te dobro poznavali i proučavali ljudsku anatomiju te balzamiranje tijela koje su prakticirali na ljudima. Postoje zapisi na papirusu u kojem su opisane srčane, abdominalne i očne bolesti. Opisuju se kirurški zahvati i postupci (zavoji, zaustavljanje krvarenja), također znali su i za cirkulaciju pa su tako opisivali i srce kao središte krvotoka te puls (1).

O Grčkoj medicini ne možemo govoriti, a da pritom ne spomenemo oca medicine Hipokrata, koji je bio najpoznatiji antički liječnik. Hipokratova najveća zasluga je to što je napravio prekretnicu u medicini s tim što je odjelio praznovjerje i magiju koja su zapravo metode primitivnih naroda (1).

Kineska medicina je i danas poznata, a govore da tijelom upravljaju sile *jīn* i *jāng* te da se one uvijek suprotstavljaju, ali i nadopunjuju. „Jang je aktivan, označava pozitivnu snagu, muško, a jin je pasivan, označava negativnu snagu, žensko“ (1). Kineska zdravstvena skrb se ne temelji na liječenju bolesti već na prevenciji i očuvanju zdravlja što i rezultira uravnoteženošću *jīna* i *jānga*. Najviše su posvećivali pažnju na redovitu i temeljitu higijenu i čistoću tijela pa su tako se često kupali, prali zube, šišali kosu i nokte, redovito šetali i zdravo se hranili (1). Kineski car Shen Nung se smatra ocem kineske narodne medicine, a najpoznatiji je po tome što je uveo sasvim novu metodu liječenja – akupunkturu, koja se i danas koristi kod kronične boli (1).

Rimljani su vjerojatno imali značajan utjecaj na razvitak sestinstva u Hrvatskoj s obzirom na to da je Hrvatska nekoć bila dio Rimskog Carstva.. Higijena i javno zdravstvo su bili vrlo razvijeni u Rimu. Rimljani su bili svjesni koliko higijena i čista voda utječu na zdravlje. Bili su bili izuzetno napredni u izgradnji vodovoda i akvadukta. Također je u to

vrijeme postojao razvijen kanalizacijski sustav, javna kupališta, bazeni i terme, gradski i kućni zahodi (1).

1.1.2. Sestrinstvo u srednjem vijeku

Razvojem religije i kršćanstva javlja se sve veća potreba za pomaganjem bolesnima i potrebitima. Đakoneze su jedne od tih koje su započele s modernim postupcima u sestrinstvu i tako dovele do prekretnice u sestrinstvu. One su pomagale zadovoljiti osnovne ljudske potrebe na način da su oboljelima dolazile u kućne posjete i tako zapravo postale pretečom patronaže. Svojom voljom, znanjem i željom za pomaganjem đakoneze su stvorile osnove za razvoj obrazovanja medicinskih sestara. Utjecajem Zapadne crkve đakoneze su bile primorane napustiti sestrinski posao. Počinje se veća pažnja pridavati duhovnom pomaganju (liječenju) od fizičkog (1).

Jedan od svećeničkih redova koji su kontinuirano nastavljali svoju brigu za bolesne su bili benediktinci koji su u sklopu svojih samostana gradili i osnivali ambulante (a kasnije i bolnice) gdje bi skrbili za bolesne, provodili edukaciju i pomagali siromašnima (1).

Sestrinstvo se pod utjecajem kršćanstva ubrzano razvijalo, no početkom 16. stoljeća s razvitkom renesanse dolazi do mračnog razdoblja u sestrinstvu. Renesansa je bila razdoblje razvoja znanosti, umjetnosti, anatomije te farmakologije. Međutim, kako je sestrinstvo u to doba bio više religiozni poziv, a tada je religija bila zanemarena, došlo je do stagniranja u razvoju sestrinstva. S jedne strane, medicina doživljava procvat s mnogobrojnim otkrićima i izumima kao što su mikroskop, rendgenske zrake, stetoskop i cijepivo protiv bjesnoće, dok s druge strane pred sestrinstvom dolazi mračno razdoblje (1).

Godine 1517. u Njemačkoj dolazi do reformacije koja je izuzetno negativno utjecala na sestrinstvo. Žene koje su se dotad skrebile o bolesnima, reformacijom su morale brinuti samo o kućanstvu i isključivo o svojoj obitelji. Edukacije nije bilo, niti su se prenosile upute o skrbi bolesnika, već su to najčešće radile žene koje su morale odslužiti zatvorsku kaznu, najčešće zbog prostitucije pa je njihova kazna umjesto zatvorska bila skrb o bolesnima, posao koji je tada bio izuzetno loše plaćen i bili su teški radni uvjeti, a nisu ga znale obavljati (1).

Jedna od značajnijih osoba tog doba je bio Vinko Paulski (1576.-1669.), svećenik i reformator koji je shvatio nužnost obrazovanja sestara te se za isto zalagao (2). Osnovao je svjetovno udruženje žena *Dames de Charite* koje su pomagale bolesnima i nemoćnima tako što su provodile njegu u bolnicama i kućama, brinule su se za djecu u ustanovama te su ih podučavale i skrbile su o ranjenicima u ratovima (2).

Slika 1. Vinko Paulski

Izvor : https://zupa-presv-srca-isusova-vinisce.hr/wp/wp-content/uploads/2017/09/sveti_vinko_paulski6.jpg

1.1.3. Moderno sestrinstvo

U 18. st. dolazi do velikih promjena u sestrinstvu koje su uvjetovane industrijskom revolucijom koja započinje u Engleskoj i širi se Europom. U srednjem vijeku se nije pridavao veliki značaj osobnoj higijeni. Zarazne bolesti su se brzo širile i sve više ljudi je obolijevalo pa je došlo do nedostatka radne snage. Zbog toga sve više se počinje gledati sa ciljem da se očuva radna snaga i da se unaprijedi sposobnost i produktivnost radnika tako da se spriječi bolest, a ne liječi pa su ljudi počeli malo više pridavati higijeni na važnosti. Osim osobne

higijene, počinje se provoditi i briga o higijeni zajednice, o čistoći ulica, javnih gradskih kupališta, tržnica, trgova i ostalih mjesta okupljanja, vodi se briga o kanalizaciji i vodovodu te se počinju provoditi mjere suzbijanja epidemije (2).

Početakom 19. stoljeća dolazi do velikih promjena u medicini pa tako i u sestrinstvu. Florence Nightingale svojim postignućima unosi velike promjene u sestrinstvu pa se tako ona smatra utemeljiteljicom modernog sestrinstva. Rođena 12. svibnja 1820. godine u talijanskom gradu Firenca u imućnoj obitelji, Florence je od ranog djetinjstva pokazivala želju i volju za obrazovanjem, bez obzira na to što u njeno doba žene nisu morale biti educirane, već naprotiv, one su bile uskraćene od toga. Usprkos svemu tome Florence je stekla znanje iz raznih područja i predmeta kao što su grčki, latinski, matematika pa čak i administracija, statistika, javno zdravstvo i prehrana, a još od djetinjstva je iskazivala veliki interes za sestrinstvo i medicinu (1,2).

Florence Nightingale je proučavala stanje u bolnicama, opisala je kako su tada bolnice bile pretrpane s krevetima, gdje bi u jednoj sobi bilo po pedeset kreveta, prozori se ne bi otvarali jer su se ljudi „bojali“ svježeg zraka, a čišćenje nije postojalo. Medicinske sestre bi živjele i spavale u istim prostorijama kao i bolesnici (2).

Florence Nightingale svoja najveća postignuća doseže nakon odlaska u Krimski rat, odlazi u Scutaru sa trideset i osam medicinskih sestara gdje organizira otvaranje bolnica. Promatranjem bolnica i shvaćanjem osnova higijene, čišćenja, prozračivanja prostora te odvajanjem bolesnih ljudi od onih koji su bili ranjeni, Florence Nightingale je uspjela smanjiti smrtnost sa 42% na svega 2%. Tu je dobila svoj poznati nadimak „Dama sa svjetiljkom“ jer je obilazila pacijente noću sa svjetiljkom (2).

Po povratku u Englesku, dočekana je s velikim počastima. Njen cilj je bio osnovati školu za medicinske sestre u kojoj će biti obrazovane s jasnim ciljem i predodžbom o sestrinstvu i svom pozivu. Florence Nightingale objavljuje rad „*Notes on hospital*“ 1859. godine i tek tada društvo postaje „svjesno“ o stanju u bolnicama. Godine 1860. osniva školu za medicinske sestre u Londonskoj St. Thomas Hospital (2).

Florence Nightingale je začetnica modernog sestrinstva u kojem je medicinska sestra osoba koja skrbi, pomaže, brine se i njeguje o pacijentovim potrebama tijekom hospitalizacije

te provodi stalne edukacije u svrhu stalnog unaprijeđenja sestrinstva kao profesije. Biti će upamćena kao utemeljiteljica i majka jednog od najplemenitijih zanimanja (2).

Slika 2. Florence Nightingale

Izvor :

https://www.history.com/image/ar_1:1%2Cc_fill%2Ccs_srgb%2Cfl_progressive%2Cq_auto:good%2Cw_1200/MTU3ODc5MDgyNDAxOTk4NTU5/illustration-of-florence-nightingale-holding-lamp.jpg

1.2. SESTRINSTVO U HRVATSKOJ

1.2.1. Razdoblje od 1921. do 1945.

Razvoj modernog sestrinstva u Hrvatskoj započinje u 19. stoljeću, kada je u Beču otvorena prva škola za medicinske sestre gdje se školovalo i nekoliko medicinskih sestara iz Hrvatske. Dolaskom Drugog svjetskog rata narasla je i potreba za obrazovanim medicinskim kadrom pa se tako 1921. godine otvara prva škola u Zagrebu za sestre pomoćnice (2).

U Hrvatskoj ključnu ulogu nosi dr. Andrija Štampar, koji je bio načelnik u ministarstvu narodnog zdravlja, a kojemu uz mnoga druga postignuća u sestrinstvu dodajemo i to što se njegovim zalaganjem u Hrvatskoj po prvi put otvara viša škola za medicinske sestre pri

medicinskom fakultetu. Zanimanje medicinske sestre nakon toga je dobilo potpuno novi koncept i značenje (2).

Slika 3. Dr. Andrija Štampar

Izvor: https://en.wikipedia.org/wiki/Andrija_%C5%A0tampar

Škola je osnovana s ciljem da se osposobi medicinske sestre ponajviše zbog suzbijanja tuberkuloze koja je tada harala na hrvatskom području. U prvoj generaciji je upisano 8 učenica i 30 redovnica. U školu su se mogle upisati samo učenice koje su navršile najmanje 18, a najviše 28 godina te su uspješno završile četiri razreda srednje ili građanske škole. Obrazovanje je sveukupno trajalo 3 godine i bilo je podjeljeno na teorijsku i praktičnu nastavu te pripravnički tečaj u trajanju od 3 mjeseca. Bitno je naglasiti da je ovakva škola za sestre s položenim završnim ispitom bila izjednačena sa srednjim školama i takav model je trajao do 1945. godine (2).

1.2.2. Razdoblje od 1945. do 1974.

Do 1947. godine postojala je samo Škola za medicinske sestre u Zagrebu. 1945. godine u školi je bila upisana 51 učenica, a već naredne dvije još 233 učenice zbog odluke tadašnje „Narodne vlasti“ da sve redovnice moraju napustiti rad u bolnicama tj. rad u državnoj službi. Redovnice koje su do tada najčešće obavljale posao medicinske sestre trebale su biti zamjenjene medicinskim sestrama sa završenom medicinskom školom međutim njih nije bilo. Zbog toga su se u Hrvatskoj počele masovno otvarati škole za medicinske sestre i to u Splitu, Rijeci, Osijeku, Šibeniku 1947. godine, a 1948. godine i u Vrapču (2).

Cilj otvaranja škola je bilo povećanje broja školovanih medicinskih sestara zbog tadašnjeg nedostatka stručno osposobljenog medicinskog kadra. Osobnim zalaganjem i zaslugom prof. dr. Andrije Štampara škola za sestre u Zagrebu postaje Viša škola za medicinske sestre te je pripojena medicinskom fakultetu 1953. godine (2).

1.2.3. Razdoblje od 1975. do danas

Otvaranjem novih škola i fakulteta poukazala potreba da posao kojeg su do tada obavljale redovnice, obavljaju medicinske sestre koje su obrazovane za to područje rada, tako da je vlast donijela odluku da samo stručno osposobljeni radnici mogu raditi u bolnicama (2).

Ovo razdoblje je obilježeno velikim promjenama i reformama u području obrazovanja, pa je tako obrazovanje medicinskih sestara tada trajalo dvije godine nakon završene osnovne škole te dvije godine pripremnog stupnja srednjeg obrazovanja. Ova reforma je donijela smanjen program, manji broj sati praktične nastave i općenito smanjeni sadržaj struke, pa je to dovelo do nedostataka u znanjima i vještinama medicinskih sestara koje su se tada školovale (2).

Od 1991. godine medicinske sestre se obrazuju prema novom nastavnom programu s ciljem da pomoću općih obrazovnih te stručnih predmeta se osposobi buduće medicinske sestre za provođenje njihove osnovne djelatnosti – zdravstvene njege. Uvjet za upis je završena osnovna škola, a srednješkolno obrazovanje do 2011. godine je trajalo 4 godine.

Od 2011. godine pa sve do danas srednješkolosko obrazovanje za medicinsku sestru traje 5 godina (2).

1.3. SESTRINSTVO KAO PROFESIJA I PERCEPCIJA STUDENATA O SESTRINSTVU

Unatrag nekoliko godina sestrinstvo se pokazalo kao atraktivna profesija u Hrvatskoj, ponajviše zbog česte traženosti na burzi rada, zbog sigurnosti radnog mjesta, općenito zbog plemenitosti samog zanimanja i „dobrog glasa“. Također, jedan od razloga za upis na preddiplomski studij sestrinstva je želja za pomaganjem i empatija prema ljudima te osjećaj da se bave korisnim zanimanjem, odnosno zanimanjem od kojeg su ljudi zavisni i bez kojeg ne bi bio moguć opstanak. Pojedinci pak upisuju ovaj studij jer poznaju blisku osobu ili im se netko u obitelji bavi ovim poslom pa su tako dobili preporuku. Još jedna pozitivna stavka ovog zanimanja je širok spektar obavljanja rada, pa se tako medicinska sestra ne mora zaposliti u bolnici, već imaju puno drugih opcija za biranje, od patronaže do domova zdravlja, umirovljeničkih domova, vrtića, privatnih ordinacija, liječilišta i još mnogo drugih.

Pri upisima na preddiplomske studije za prvostupnika sestrinstva, na jedno mjesto zna se prijaviti i desetak osoba, što je pokazatelj da među mladima „kruže“ dobre glasine o sestrinstvu kao odabiru životnog poziva ili karijere bez obzira na to što zadnjih godina mediji sve češće prikazuju ružnu stranu sestrinstva u Hrvatskoj. Također sve više je i mladih koji se nakon gimnazijskog ili strukovnog obrazovanja (koje ne uključuje srednju medicinsku školu) odlučuje na upis na zdravstveni studij (3).

Jedan od gorućih problema medicinskih sestara u Hrvatskoj je preopterećenost i broj pacijenata o kojima se svaka medicinska sestra treba skrbiti, zatim nedovoljna kompenzacija za obavljeni posao jer pojedine zemlje članice Europske unije koje su gospodarski na boljoj poziciji od Hrvatske, „svojim“ medicinskim sestrama nude puno veću plaću za manji obujam posla, tako nažalost visokoobrazovani medicinski kadar nakon izobrazbe najčešće odlazi u neke druge zemlje potrazi za poslom (3).

1.3.1. Percepcija sestrinstva

Prema definiciji Hrvatske enciklopedije pojam „percepcija (lat. *perceptio*), općenito: zamjećivanje, zamjedba, opažaj; u psihologiji, psih. proces kojim se zahvaća i upoznaje objektivna realnost, a nastaje djelovanjem fizikalnih procesa iz okoline (uključujući i procese u vlastitom tijelu) na osjetila“ (4).

Percepcija je sposobnost ljudi da uz pomoć osjetila steknu dojam o objektu, pa tako možemo reći da je percepcija je znanje ili razumijevanje neke ideje. Pojam percepcije se prvi puta počinje proučavati u 19. stoljeću i to je jedan od prvih procesa s kojima pojedina osoba ili životinja prikuplja informacije koje putem osjetila dobiva iz okoline i onda mozak koji je zadužen za formiranje veza neurona nam omogućava da spoznamo cjelokupnu „sliku“ ili ideju onoga što smo otkrili ili opazili (5).

Unatoč tome što se tijekom povijesti skrbilo o ranjenicima u ratu, siromašnima i bolesnima, sestrinstvo je relativno mlada stručno-znanstvena disciplina (6).

Kao i sve ostale profesije tako i u sestrinstvu nailazimo na predrasude i stigmatizaciju. Slika sestrinstva je određena stavovima medicinskih sestara koje obavljaju taj posao i slikom javnosti to jest kako ostali percipiraju sestrinstvo kao zanimanje i zdravstvenu njegu. Javna slika o sestrinstvu je vrlo raznolika i mišljenja javnosti su nejednaka pa tako osim one lijepe strane ove profesije o kojoj se često priča (jer je sestrinstvo humano zanimanje koje iziskuje odricanje i empatiju), imamo i negativnu stranu priče, a to su predrasude, stigmatizacija i podijeljeno mišljenje društva (7).

Najčešće i najpopularnije predrasude sestrinstva u Hrvatskoj su zasigurno one kako su medicinske sestre, zapravo podložne radu liječnika ili kako je sestrinstvo isključivo zanimanje za žene.

U sestriškom poslu puno je stereotipa i predrasuda s kojima se bore medicinske sestre pa osim toga što ih se najčešće gleda kao na pomoćnice liječnicima, tu dolazi i do onog stereotipa koji mediji uporno šire, a to je seksualiziranje medicinske sestre (7).

Medicinske sestre bi se svakako trebale više potruditi oko zauzimanja za svoje zanimanje u medijima te iskoristiti medije koje imamo danas za pričanje o pozitivnim temama te širiti svijest o različitim mogućnostima i obrazovanju koje sestrinstvo danas pruža. Trebala bi se

podizati svijest javnosti o sestrinstvu i trebala bi se početi prikazivati drugačija slika sestrinstva, da se prestane diskriminirati i omalovažavati posao medicinske sestre i da se stereotipi i stigmatizacija ostave postrance. Sada u pandemiji, ali i prije nje znamo da medicinskih sestara u Hrvatskoj, ali i u cijelom svijetu nedostaje s obzirom na broj pacijenata te bi se upravo radi toga trebalo zagovarati za sestrinstvo, govoriti o pozitivnim aspektima ovog zanimanja i povezanosti među ljudima koja se stekne.

2. CILJ RADA

Glavni cilj ovog istraživanja je:

Ispitati percepciju o zanimanju medicinske sestre kod studenata Sveučilišta u Splitu.

Specifični ciljevi ovog istraživanja su:

1. Ispitati percepciju o zanimanju medicinske sestre kod studenata različitih fakulteta i smjerova na Sveučilištu u Splitu.
2. Ispitati doprinos prijatelja ili rodbine koji se bave sestrinštvom na percepciju o zanimanju medicinske sestre kod studenata Sveučilišta u Splitu.
3. Ispitati povezanost sociodemografskih čimbenika (dob, spol, radni status, bračni status, razinu obrazovanja roditelja) na percepciju o zanimanju medicinske sestre kod studenata Sveučilišta u Splitu, zasebno.

Hipoteze:

H₁ - Studenti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, Medicinskog fakulteta i Katoličko bogoslovnog fakulteta imaju pozitivniju percepciju o zanimanju medicinske sestre od studenata Pravnog fakulteta i Pomorskog fakulteta.

H₂ - Studenti sestrinštva i primaljstva Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija imaju pozitivniju percepciju o zanimanju medicinske sestre od studenata fizioterapije, medicinsko-laboratorijske dijagnostike i radiološke tehnologije Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

H₃ - Studenti koji imaju prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinštvom imaju pozitivniju percepciju od studenata koji nemaju prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinštvom.

H₄ - Želja za pomaganjem, kao razlog zbog kojeg su upisali fakultet najviše je izražena kod studenata sestrinštva.

3. IZVORI PODATAKA I METODE

3.1. UZORAK ISPITANIKA

Istraživanje je provedeno na 516 studenata (N=516) preddiplomskih studija s 5 fakulteta Sveučilišta u Splitu: Sveučilišni odjel zdravstvenih studija (n=175; 33,9%), Medicinski fakultet (n=110; 21,3%), Pravni fakultet (n=140; 27,1%), Pomorski fakultet (n=56; 10,9%), Katoličko bogoslovni fakultet (n=35; 6,8%) (Tablica 1).

Od ukupnog broja ispitanika (N=516) ženskih ispitanika bilo je 396 (76,7%), dok je muških ispitanika bilo 120 (23,3%). Ispitanika u životnoj dobi od 18 do 24 godine bilo je 457 (88,6%), u životnoj dobi od 25 do 31 godine njih 43 (8,3%), u životnoj dobi od 32 do 38 godina je bilo 7 (1,4%), u životnoj dobi od 39 do 45 godina također njih 7 (1,4%) te najmanje ih je bilo u životnoj dobi od 46 do 52 godine njih 2 (0,4%) (Tablica 1). Prosječna dob ispitanika je $\bar{X}=21,80$; $\sigma=3,97$.

Od ukupnog broja ispitanika (N=516) nezaposleno je bilo 353 (68,4%), studentski posao je radilo 123 (23,8%), dok je u stalnom radnom odnosu bilo 40 (7,8%) (Tablica 1). Riječ je o neravnomjernoj zastupljenosti ispitanika prema radnom statusu ($\chi^2=305,73$; $P<0,001$).

Od ukupnog broja ispitanika (N=516) slobodnih (izvan braka) je bilo 476 (92,2%), u braku 40 (7,8%) te rastavljenih nije bilo (Tablica 1). Vidljiva je neravnomjerna zastupljenost ispitanika prema bračnom statusu ($\chi^2=368,40$; $P<0,001$).

Ispitanici (N=516) su za najviše obrazovanje svojih roditelja naveli kako bez škole nije nitko, s nepotpunom osnovnom školom 1 (0,2%), s osnovnom školom 6 (1,2%), sa završenom srednjom školom 276 (53,5%), s višom školom/prvostupništvom 68 (13,2%), s fakultetom/diplomskim studijem njih 151 (29,3%) te s doktoratom/postdiplomskim studijem 14 (2,7%) (Tablica 1).

Od ukupnog broja ispitanika (N=516) najviše njih je završilo srednjoškolsko obrazovanje u Gimnaziji (n=318; 61,6%), a najmanje njih je završilo Poljoprivrednu školu (n=2; 0,4%) (Tablica 1).

Tablica 1. Sociodemografska obilježja ispitanika

	Ispitanici (N=516)	
	n	%
SPOL		
Muško	120	23,3
Žensko	396	76,7
DOB		
od 18 do 24 godine	457	88,6
od 25 do 31 godine	43	8,3
od 32 do 38 godina	7	1,4
od 39 do 45 godina	7	1,4
od 46 do 52 godine	2	0,4
RADNI STATUS		
Nezaposlen	353	68,4
Studentski posao	123	23,8
U radnom odnosu	40	7,8
BRAČNI STATUS		
Slobodan/na (izvan braka)	476	92,2
U braku	40	7,8
Rastavljen/a	0	0
OBRAZOVANJE RODITELJA		
Bez škole	0	0
Nepotpuna osnovna škola	1	0,2
Osnovna škola	6	1,2
Srednja škola	276	53,5
Viša škola/prvostupništvo	68	13,2
Fakultet/Diplomski studij	151	29,3
Doktorat/Postdiplomski studij	14	2,7
ZAVRŠENA SREDNJA ŠKOLA		
Gimnazija	318	61,6
Zdravstvena škola	77	14,9
Prirodoslovna škola	11	2,1
Ekonomska i upravna škola	46	8,9
Turističko-ugostiteljska škola	14	2,7

Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju	7	1,4
Pomorska škola	19	3,7
Elektrotehnička škola	6	1,2
Obrtnička škola	4	0,8
Poljoprivredna škola	2	0,4
Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku	7	1,4
Komercijalno trgovačka škola	5	1,0
UPISANI FAKULTET		
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	175	33,9
Pomorski fakultet	56	10,9
Pravni fakultet	140	27,1
Katoličko-bogoslovni fakultet	35	6,8
Medicinski fakultet	110	21,3

3.2. POSTUPAK PRIKUPLJANJA PODATAKA

Istraživanje se provodilo od 27. studenog 2020. do 18. ožujka 2021. godine na 5 fakulteta Sveučilišta u Splitu: Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, Medicinski fakultet, Pravni fakultet, Pomorski fakultet, Katoličko bogoslovni fakultet.

Provođenje istraživanja je odobreno od strane Etičkih povjerenstava svih 5 fakulteta:

1. Sveučilišni odjel zdravstvenih studija
Klasa: 001-01/20-01/0009; Ur. br.: 2181-228-07-20-0006
2. Medicinski fakultet
Klasa: 003-08/20-03/0005; Ur. br.: 2181-198-03-04-20-0105
3. Pravni fakultet
Odobrenje od 18.2.2021. (Lada Matošić Ćendo, dipl.iur., tajnica fakulteta)
4. Pomorski fakultet
Odobrenje od 19.11.2020. (prof. dr. sc. Nenad Vulić, predsjednik Etičkog povjerenstva)
5. Katoličko bogoslovni fakultet
Klasa: 003-08/20-03/0002; Ur. br.: 2181-203-02-13-20-0016

Istraživanje se provodilo putem jednokratnog anonimnog on-line upitnika koristeći *Google Forms*. Link za pristup anketi se prosljedio predstavnicima studenata na svim godinama studija na 5 fakulteta Sveučilišta u Splitu, a oni su podijelili isti link svojim kolegama studentima.

Ispitanici su prije ispunjavanja upitnika biti obaviješteni o istraživanju. Klikom na ikonu pristanka na sudjelovanje u istraživanju otvara im se upitnik, i to se smatralo njegovim pristankom (suglasnošću) na sudjelovanje u istraživanju. Ukoliko ispitanik nije označio pristanak, nije mogao pristupiti ispunjavanju upitnika.

Upitnici su u potpunosti anonimni i nemoguće je imati uvid u identitet sudionika jer se imena i prezimena ispitanika nisu prikupljali, odnosno On-line upitnik koristeći *Google Forms* u potpunosti je anoniman jer su se bilježili samo podatci odgovora u upitniku, ali ne i identitet ispitanika. Pristup svoj prikupljenoj dokumentaciji imali su studentica Adriana Giullia Agatić i mentorica Rahela Orlandini, mag. med. techn.

3.3. MJERNI INSTRUMENTI

Za potrebe ovog istraživanja korištena su dva upitnika koji obuhvaćaju pitanja s ponuđenim odgovorima i pitanja s nadopunjavanjem.

1. Sociodemografski upitnik: napravljen za potrebe ovog istraživanja, a odnosi se na Sociodemografska obilježja ispitanika (dob, spol, radni status, bračni status, završeno srednjoškolsko obrazovanje, upisani studij, razlog upisivanja studija, obitelj).
2. Hrvatska verzija drugog dijela Upitnika o percepciji sestriinstva kao zanimanja (*Part Two - Perceptions of Nursing as a Profession*) (Al Jarrah IAT, 2013.) (8): Prvi dio upitnika i treći dio upitnika nisu uzeti u obzir, već umjesto prvog dijela je napravljen prilagođena verzija upitnika vezan za socijalna i demografska obilježja ispitanika, dok je treći dio izostavljen jer su ispitanici ovog istraživanja sa različitih studija, a sadrži pitanja o percepciji sestriinstva nakon upisivanja studija. Upitnik se sastoji od

22 tvrdnje koje se ocjenjuju na Likertovoj ljestvici od 5 bodova, od 1 (u potpunosti se ne slažem) do 5 (u potpunosti se slažem).

Uz prethodno odobrenje autora metodom povratnog prijevoda upitnik smo preveli s engleskog na hrvatski te ponovo na engleski kako bi utvrdili da prilikom prijevoda nije došlo do gubljenja značenja i smisla tvrdnji izvornog upitnika.

3.4. ANALIZA PODATAKA

Za statističku analizu su svi podaci unijeti u Excel tablicu prema unaprijed pripremljenom kodnom planu i obrađeni u IBM SPSS Statistics 22 programu. Za analizu podataka korištena je deskriptivna statistika (postotak, učestalost odgovora, aritmetička sredina, standardna devijacija). Za testiranje razlike u zastupljenosti s obzirom na promatrana obilježja koristio se hi-kvadrat test.

Napravljena je analiza pouzdanosti Upitnika o percepciji sestrinstva kao zanimanja pomoću Cronbach alfa testa postupkom faktorske analize.

Za potrebe dublje analize napravljeno je kvalitativno ispitivanje između dobivenih faktora pomoću ANOVA testa. Normalnost razdiobe prethodno se provjerila Kolmogorov–Smirnov testom.

Zaključci su doneseni pri graničnoj razini značajnosti od 5%.

4. REZULTATI

4.1. UPITNIK O PERCEPCIJI SESTRINSTVA KAO ZANIMANJA

Za potrebe analize rezultata Upitnika o percepciji sestrinstva kao zanimanja, napravljena je analiza pouzdanosti i faktorska analiza (metoda glavnih komponenti uz VARIMAX rotaciju). Dobivena su četiri faktora koji imaju svojstvenu vrijednost veću od 1, postotak ukupne varijance veću ili jednaku 0,60 i značajnost faktorskog koeficijenta veću ili jednaku 0,50. Za ispitivanje prikladnosti primjene faktorske analize napravljen je Kaiser–Mayer–Olkinov test (KMO test). S obzirom da je KMO koeficijent 0.88 te je veći od 0.5 što ukazuje na prikladnost korelacijske matrice za faktorsku analizu. Prikazom Bartlett's test i na temelju p vrijednosti ($p < 0,001$) postoji značajna korelacija između izvornih varijabli.

Napravljena je analiza pouzdanosti upitnika za sve tvrdnje zajedno te za posebne faktore. Cronbach alfa za sve tvrdnje, nakon uklanjanja tvrdnji 3, 7, 11, 14, 16 i 22 zbog sličnih vrijednosti na više od jednog faktora, zajedno iznosi 0,85 te pokazuje zadovoljavajući stupanj konzistentnosti upitnika za mjerenje percepcije sestrinstva kao zanimanja (Tablica 2).

Varijable koje su se grupirale oko prvog faktora (2, 8, 9, 10, 12, 13, 20, 21) određuje stavove o sestrinstvu kao zanimanju. Prvi faktor objašnjava odgovore ispitanika i uključuje tvrdnje o stavovima, odnosno te tvrdnje pokazuju kakve stavove o sestrinstvu imaju ispitanici. Pouzdanost prvog faktora je zadovoljavajuća (Cronbach $\alpha = 0,90$).

Analiza varijabli koje su se grupirale oko drugog faktora (1, 5, 6) odnosi se na poštivanje sestrinstva kao zanimanja. Pouzdanost tvrdnji uključenih u drugom faktoru je zadovoljavajuća (Cronbach $\alpha = 0,72$).

Varijable koje su se grupirale oko trećeg faktora (4, 17, 19) odnose se na stereotipe o sestrinstvu. Unutarnja konzistentnost trećeg faktora je manje prihvatljiva (Cronbach $\alpha = 0,50$).

Varijable koje su se grupirale oko četvrtog faktora (15, 18) odnosile su se na pitanja vezana za stavove o karijeri u sestrinstvu. Pouzdanost tvrdnji uključenih u četvrtom faktoru je manje prihvatljiva (Cronbach $\alpha = 0,33$).

Tablica 2. Analiza pouzdanosti Upitnika o percepciji sestrištva kao zanimanja

	<i>Tvrđnja</i>	n	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>Faktor 1</i>	<i>Faktor 2</i>	<i>Faktor 3</i>	<i>Faktor 4</i>
					Stavovi o sestrištva kao zanimanju	Poštivanje sestrištva kao zanimanja	Stereotipi o sestrištva	Stavovi o karijeri u sestrištva
10.	Humano zanimanje	516	4,6	0,93	0,89			
9.	Nužno zanimanje za sva društva	516	4,5	0,97	0,87			
12.	Značajno zanimanje u oporavku pacijenta	516	4,4	0,93	0,83			
13.	Zanimanje koje pomaže u promociji zdravlja i prevenciji bolesti	516	4,2	1,05	0,75			
8.	Izuzetno teško zanimanje koje se ne cijeni dovoljno	516	4,1	1,03	0,74			
21.	Zanimanje brige o drugima u kojem se održavaju etički standardi o njezi	516	4,1	0,93	0,71			
20.	Zanimanje koje pruža priliku za osobni rast	516	3,9	0,95	0,58			
2.	Zvanje, a ne zanimanje	516	3,7	1,25	0,58			
5.	Cijenjeno zanimanje u društvu	516	3,1	1,04		0,83		
1.	Poštivano zanimanje	516	3,5	1,15		0,80		
6.	Otmjeno zanimanje	516	2,6	0,95		0,66		
17.	Medicinske sestre gube previše vremena ne radeći ništa korisno	516	4,1	0,94			0,75	
4.	Slično poslu sluge	516	4,0	1,01			0,69	
19.	Svatko bi lako mogao biti medicinska sestra	516	4,2	0,78			0,62	
18.	Želio/la bih da moje dijete bude medicinska sestra	516	3,0	0,80				0,86
15.	Zanimanje koje je medicinskim sestrama dalo šansu da samostalno poduzimaju inicijativu u svom poslu	516	3,1	1,07				0,44
Ukupni postotak objašnjene varijance (%)					30,12	13,06	9,71	8,97
Cronbachov α					0,90	0,72	0,50	0,33
<i>P</i> vrijednost					<0,001	<0,001	0,046	0,011

4.2. PERCEPCIJA O ZANIMANJU MEDICINSKE SESTRE

Od ukupno 516 studenata koji su sudjelovali u istraživanju 120 (23,26%) ih je bilo muškog spola, a 396 (76,74%) ih je bilo ženskog spola. U tablici 3 je prikazana analiza varijance za percepciju o zanimanju medicinske sestre po spolu obuhvaćajući sva četiri faktora gdje se vidi kako nema statistički značajne razlike u cjelokupnoj percepciji o zanimanju medicinske sestre po spolu studenata.

Tablica 3. Analiza varijance između spola studenata Sveučilišta u Splitu i percepcije o zanimanju medicinske sestre

Faktor	Spol	n	%	$\bar{X}$	SD	F	P
Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju	Muško	120	23,26	- 0,10	1,02	1,701	0,193
	Žensko	396	76,74	0,03	0,99		
Poštivanje sestrinstva kao zanimanja	Muško	120	23,26	0,15	0,98	3,572	0,059
	Žensko	396	76,74	- 0,46	1,00		
Stereotipi o sestrinstvu	Muško	120	23,26	- 0,07	0,97	0,683	0,409
	Žensko	396	76,74	0,20	1,01		
Stavovi o karijeri u sestrinstvu	Muško	120	23,26	0,11	1,02	2,014	0,156
	Žensko	396	76,74	- 0,03	0,99		

Legenda: n – broj ispitanika; % - udio ispitanika; $\bar{X}$ – aritmetička sredina; SD – standardna devijacija; F – omjer pri analizi varijance; P – razina statističke značajnosti

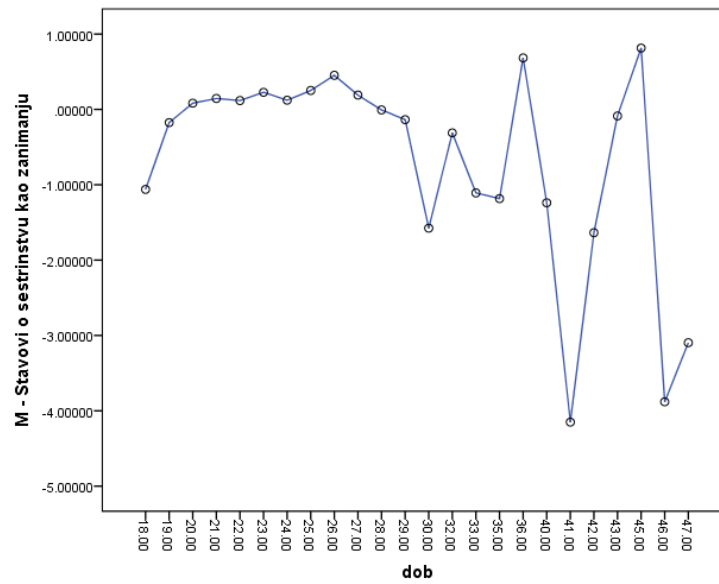
Ispitanici su bili studenti u dobi od 18 do 47 godina. Analizom varijance ustanovilo se da kod stavova o sestrinstvu kao zanimanju postoji statistički značajna razlika u odgovorima ($P < 0,001$) (Tablica 4) gdje su najlošiji stav o sestrinstvu kao zanimanju iskazali studenti s 41. godinom, a najbolji stav o sestrinstvu kao zanimanju su imali studenti s 45 godina (Slika 4). Dobivena je i statistički značajna razlika u odgovorima na tvrdnje o stavovima o karijeri u sestrinstvu ($P = 0,015$) u odnosu na dob studenata (Tablica 4) gdje najlošiji stav o karijeri u sestrinstvu imaju studenti s 35 godina, a najbolji stav o karijeri u sestrinstvu imaju studenti s

47 godina (Slika 7). Poštivanje sestrinstva kao zanimanja u odnosu na dob ispitanika nije pokazalo statističku značajnost u odgovorima ($P=0,527$) (Tablica 4) gdje najmanje poštivanja sestrinstva kao zanimanja imaju ispitanici s 41. godinom, a najveće poštivanje sestrinstva kao zanimanja imaju studenti s 40 godina (Slika 5). Statistička značajnost se ne nalazi ni u odgovorima studenata po njihovoj dobi koji su se odnosili na stereotipe u sestrinstvu ($P=0,064$) (Tablica 4). Najviše stereotipa o sestrinstvu su iskazali studenti od 25 godina, a najmanje stereotipa o sestrinstvu su imali studenti od 33 godine (Slika 6).

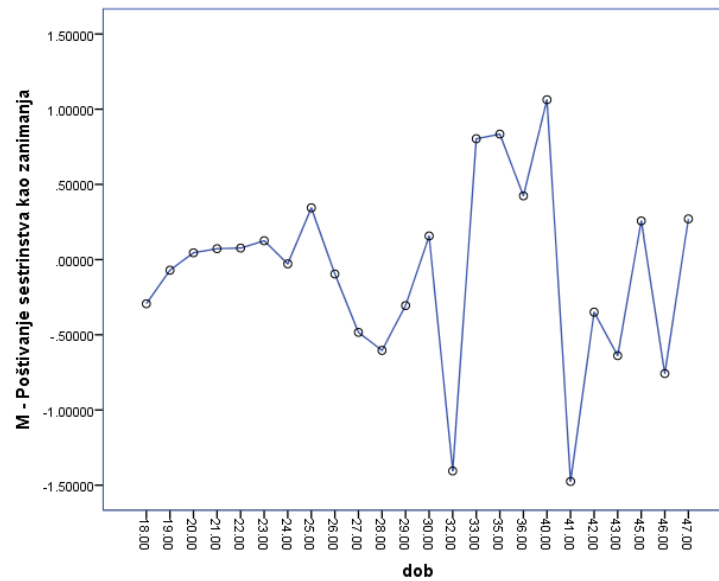
Tablica 4. Analiza varijance između dobi studenata Sveučilišta u Splitu i percepcije o zanimanju medicinske sestre

Faktor	Spol	SS	df	MS	F	P
Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju	Između grupa	85,004	23	3,696	4,229	<0,001
	Unutar grupa	429,996	492	0,874		
Poštivanje sestrinstva kao zanimanja	Između grupa	21,961	23	0,955	0,953	0,527
	Unutar grupa	493,039	492	1,002		
Stereotipi o sestrinstvu	Između grupa	33,803	23	1,470	1,503	0,064
	Unutar grupa	481,197	492	0,978		
Stavovi o karijeri u sestrinstvu	Između grupa	39,537	23	1,719	1,779	0,015
	Unutar grupa	475,463	492	0,966		

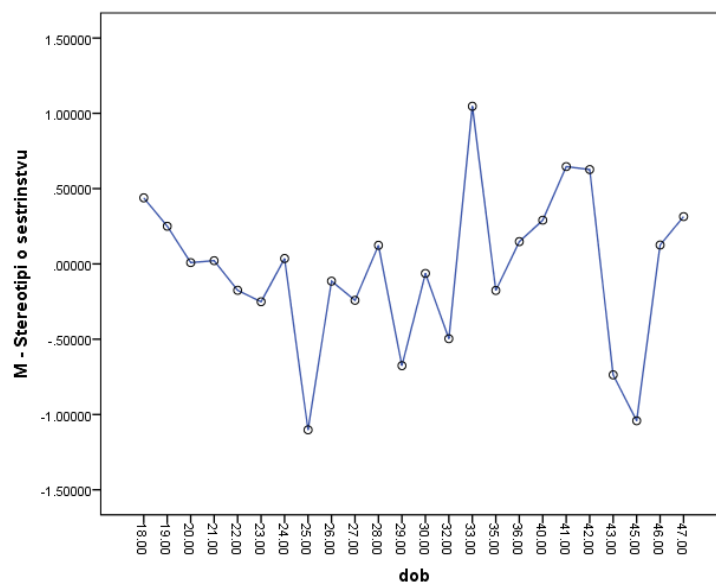
Legenda: *SS* – zbroj kvadrata; *df* – stupnjevi slobode; *MS* – sredina kvadrata; *F* – omjer pri analizi varijance; *P* – razina statističke značajnosti

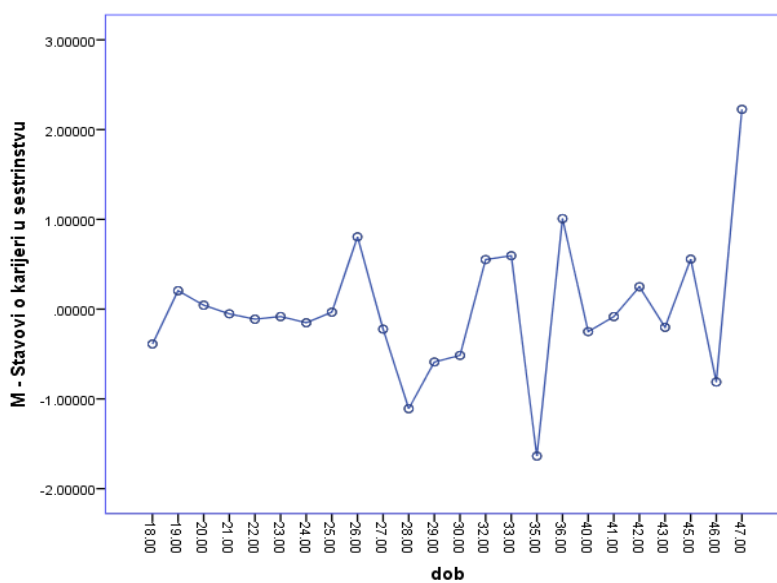
Slika 4. Raspon aritmetičkih sredina faktora „Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju“ u odnosu na dob ispitanika

Slika 5. Raspon aritmetičkih sredina faktora „Poštivanje sestrinstva kao zanimanja“ u odnosu na dob ispitanika

Slika 6. Raspon aritmetičkih sredina faktora „Stereotipi o sestrinstvu“ u odnosu na dob ispitanika

Slika 7. Raspon aritmetičkih sredina faktora „Stavovi o karijeri u sestrinstvu“ u odnosu na dob ispitanika

Sociodemografskim upitnikom prikupljali su se podaci o radnom statusu studenata u kojem su im ponuđena tri odgovora: „Nezaposlen/a“, „Studentski posao“ i „U radnom odnosu“. Analizom varijance utvrđena je statistički značajna razlika u odgovorima kod stavova o sestrinstvu kao zanimanju ($P=0,020$), stereotipima u sestrinstvu ($P=0,046$) i stavovima o karijeri u sestrinstvu ($P=0,003$), dok kod poštivanja sestrinstva kao zanimanja u odnosu na radni status studenata se nije dobila statistički značajna razlika u odgovorima ($P=0,104$) (Tablica 5).

Tablica 5. Analiza varijance između radnog statusa studenata Sveučilišta u Splitu i percepcije o zanimanju medicinske sestre

Faktor	Radni status	n	%	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju	Nezaposlen/a	353	68,41	0,05	0,92	3,926	0,020
	Studentski posao	123	23,84	- 0,01	1,04		
	U radnom odnosu	40	7,75	- 0,41	1,38		
Poštivanje sestrinstva kao zanimanja	Nezaposlen/a	353	68,41	0,05	0,95	2,274	0,104
	Studentski posao	123	23,84	- 0,07	1,10		
	U radnom odnosu	40	7,75	- 0,27	1,07		
Stereotipi o sestrinstvu	Nezaposlen/a	353	68,41	0,07	0,96	3,093	0,046
	Studentski posao	123	23,84	- 0,17	1,07		
	U radnom odnosu	40	7,75	- 0,12	1,05		
Stavovi o karijeri u sestrinstvu	Nezaposlen/a	353	68,41	0,01	0,89	5,991	0,003
	Studentski posao	123	23,84	0,15	1,15		
	U radnom odnosu	40	7,75	- 0,48	1,25		

Legenda: n – broj ispitanika; % - udio ispitanika; $\bar{X}$ – aritmetička sredina; *SD* – standardna devijacija; *F* – omjer pri analizi varijance; *P* – razina statističke značajnosti

Promatrajući bračni status studenata utvrđeno je kako niti jedna osoba nije razvedena, dok je slobodnih studenata bilo 476 (92,25%), a 40 (7,75%) studenata je bilo u braku. Statistički značajna razlika je dobivena kod odgovora o stereotipima u sestrinstvu ($P=0,034$) i stavovima o karijeri u sestrinstvu ($P=0,030$) u odnosu na bračni status studenata, a nije bilo statistički značajne razlike u odgovorima o stavovima o sestrinstvu kao zanimanju ($P=0,093$) i poštivanju sestrinstva kao zanimanja ($P=0,236$) (Tablica 6).

Tablica 6. Analiza varijance između bračnog statusa studenata Sveučilišta u Splitu i percepcije o zanimanju medicinske sestre

Faktor	Bračni status	n	%	$\bar{X}$	SD	F	P
Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju	Slobodan/na	476	92,25	0,02	0,98	2,836	0,093
	U braku	40	7,75	- 0,26	1,20		
Poštivanje sestrinstva kao zanimanja	Slobodan/na	476	92,25	0,02	0,99	1,405	0,236
	U braku	40	7,75	- 0,18	1,08		
Stereotipi o sestrinstvu	Slobodan/na	476	92,25	0,03	0,98	4,526	0,034
	U braku	40	7,75	- 0,32	1,15		
Stavovi o karijeri u sestrinstvu	Slobodan/na	476	92,25	0,03	0,98	4,741	0,030
	U braku	40	7,75	- 0,33	1,14		

Legenda: n – broj ispitanika; % - udio ispitanika; $\bar{X}$ – aritmetička sredina; SD – standardna devijacija; F – omjer pri analizi varijance; P – razina statističke značajnosti

Sociodemografskim upitnikom su se prikupljali podatci o razini obrazovanja roditelja studenata gdje je bilo ponuđeno 7 odgovora: „Bez škole“, „Nepotpuna osnovna škola“, „Osnovna škola“, „Srednja škola“, „Viša škola/prvostupništvo“, „Fakultet/Diplomski studij“ i „Doktorat/Postdiplomski studij“. Niti jedan roditelj studenata nije bio bez škole. Jedina statistička značajnost u odgovorima je nađena kod stavova o karijeri u sestrinstvu ($P=0,031$) prema razini obrazovanja roditelja (Tablica 7) gdje su najlošiji stav o karijeri u sestrinstvu imali studenti čiji su roditelji završili osnovnu školu, a najbolji stav su imali studenti čiji su

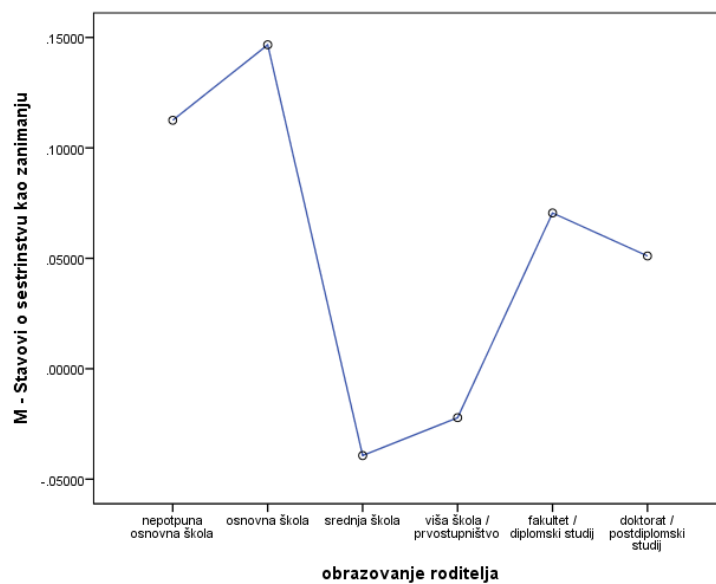

roditelji završili nepotpunu osnovnu školu (Slika 11). Nije dobivena statistička značajnost u odgovorima koji su odražavali stavove o sestrinstvu kao zanimanju ($P=0,926$) (Tablica 7) gdje najlošiji stav o sestrinstvu kao zanimanju imaju studenti čiji su roditelji završili srednju školu, a najbolji stav o sestrinstvu kao zanimanju imaju studenti čiji roditelji imaju osnovnoškolsko obrazovanje (Slika 8). Statistička značajnost nije dobivena ni u odgovorima koja se odnose na poštivanje sestrinstva kao zanimanja ($P=0,600$) (Tablica 7) u kojem studenti čiji su roditelji završili nepotpunu osnovnu školu imaju najlošije mišljenje o poštivanju sestrinstva kao zanimanja, dok najbolje mišljenje o poštivanju sestrinstva kao zanimanja imaju studenti čiji su roditelji završili osnovnu školu (Slika 9). Promatrajući razliku u odgovorima o stereotipima o sestrinstvu u odnosu na razinu obrazovanja roditelja studenata nije se pokazala statistička značajnost ($P=0,542$) (Tablica 7), a najviše stereotipa su pokazali studenti čiji su roditelji završili doktorat/postdoktorski studij, a najmanje studenti čiji su roditelji završili nepotpunu osnovnu školu (Slika 10).

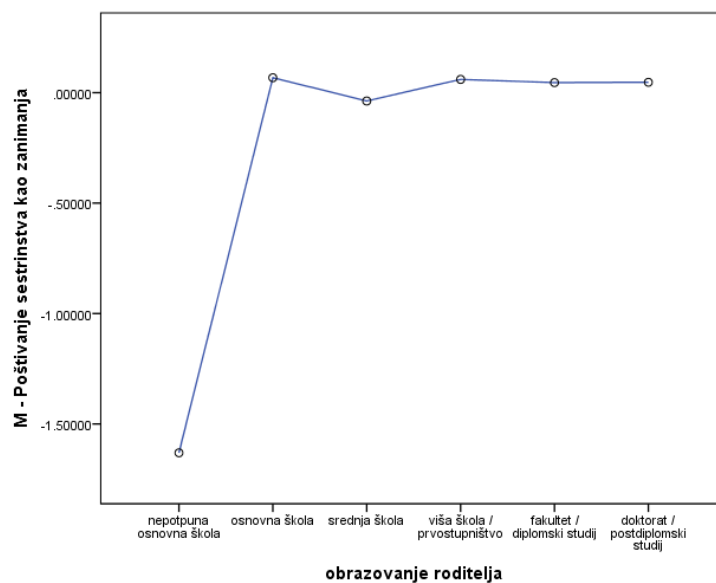
Tablica 7. Analiza varijance između razine obrazovanja roditelja studenata Sveučilišta u Splitu i percepcije o zanimanju medicinske sestre

Faktor	Razina obrazovanja roditelja	SS	df	MS	F	P
Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju	Između grupa	1,389	5	0,278	0,276	0,926
	Unutar grupa	513,611	510	1,007		
Poštivanje sestrinstva kao zanimanja	Između grupa	3,668	5	0,734	0,732	0,600
	Unutar grupa	511,332	510	1,003		
Stereotipi o sestrinstvu	Između grupa	4,063	5	0,813	0,811	0,542
	Unutar grupa	510,937	510	1,002		
Stavovi o karijeri u sestrinstvu	Između grupa	12,191	5	2,438	2,473	0,031
	Unutar grupa	502,809	510	0,986		

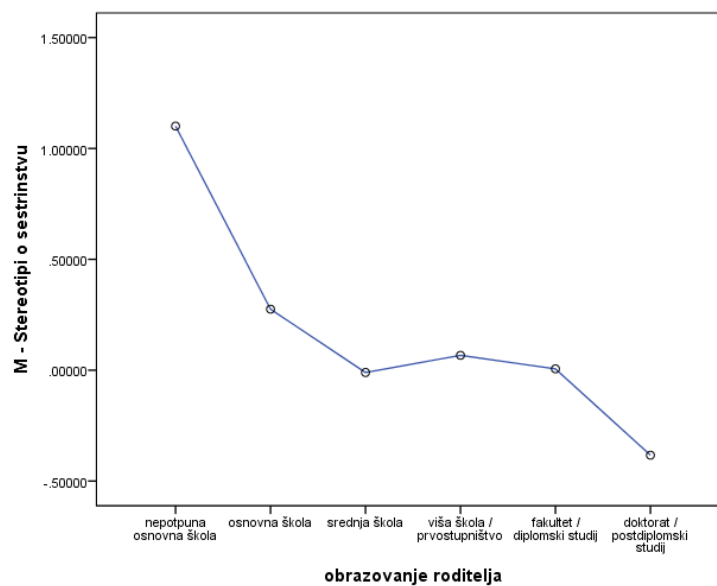
Legenda: SS – zbroj kvadrata; df – stupnjevi slobode; MS – sredina kvadrata; F – omjer pri analizi varijance; P – razina statističke značajnosti

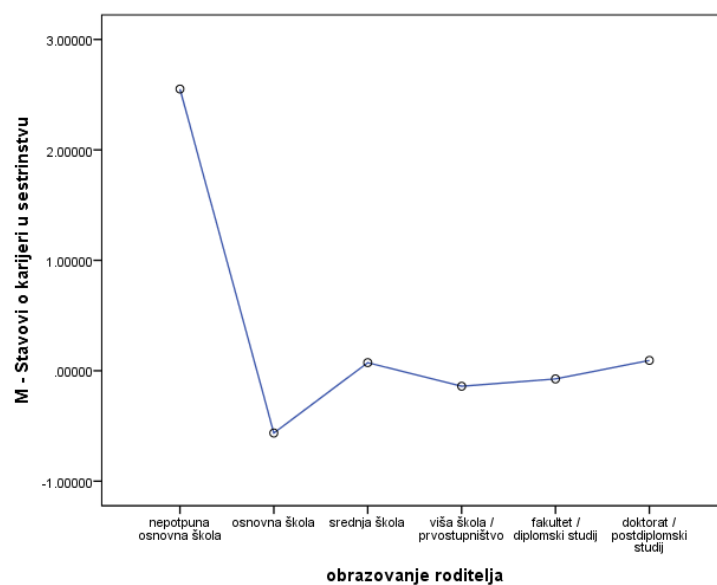
Slika 8. Raspon aritmetičkih sredina faktora „Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju“ u odnosu na obrazovanje roditelja

Slika 9. Raspon aritmetičkih sredina faktora „Poštivanje sestrinstva kao zanimanja“ u odnosu na obrazovanje roditelja

Slika 10. Raspon aritmetičkih sredina faktora „Stereotipi o sestrinstvu“ u odnosu na obrazovanje roditelja

Slika 11. Raspon aritmetičkih sredina faktora „Stavovi o karijeri u sestrinstvu“ u odnosu na obrazovanje roditelja

4.3. TESTIRANJE HIPOTEZA

H₁ - Studenti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, Medicinskog fakulteta i Katoličko bogoslovnog fakulteta imaju pozitivniju percepciju o zanimanju medicinske sestre od studenata Pravnog fakulteta i Pomorskog fakulteta.

Analizom stavova o sestrinstvu kao zanimanju između 5 fakulteta ustanovljena je statistički značajna razlika ($P < 0,001$), a najpozitivnije stavove o sestrinstvu kao zanimanju su imali studenti Medicinskog fakulteta ($\bar{X}=0,28$; $SD=0,61$), zatim studenti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija ($\bar{X}=0,18$; $SD=0,97$) i studenti Pomorskog fakulteta ($\bar{X}=-0,19$; $SD=0,93$), dok su najlošije stavove o sestrinstvu kao zanimanju imali studenti Katoličko-bogoslovnog fakulteta ($\bar{X}=-0,98$; $SD=1,42$). Kod poštivanja sestrinstva kao zanimanja također je pronađena statistička značajnost u odgovorima između 5 fakulteta ($P=0,001$) gdje su studenti Pomorskog fakulteta iskazali najvišu razinu poštivanja sestrinstva kao zanimanja ($\bar{X}=0,26$; $SD=0,92$), zatim su to iskazali i studenti Katoličko-bogoslovnog fakulteta ($\bar{X}=0,21$; $SD=1,26$) te studenti Pravnog fakulteta ($\bar{X}=0,17$; $SD=0,96$). Studenti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija su iskazali najlošiju razinu poštivanja sestrinstva kao zanimanja ($\bar{X}=-0,22$; $SD=1,04$). Analizom stereotipa o sestrinstvu između 5 fakulteta nije dobivena statistički značajna razlika ($P=0,171$), a najmanje stereotipa imaju studenti Medicinskog fakulteta ($\bar{X}=0,08$; $SD=0,87$), zatim studenti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija ($\bar{X}=0,07$; $SD=0,98$) i studenti Pravnog fakulteta ($\bar{X}=-0,03$; $SD=1,06$). Najviše stereotipa o sestrinstvu su iskazali studenti Pomorskog fakulteta ($\bar{X}=-0,29$; $SD=1,03$). Statistička značajnost je pronađena i u odgovorima o stavovima o karijeri u sestrinstvu ($P=0,019$) gdje su najbolje stavove o karijeri u sestrinstvu imali studenti Medicinskog fakulteta ($\bar{X}=0,82$; $SD=0,08$) pa studenti Katoličko-bogoslovnog fakulteta ($\bar{X}=0,37$; $SD=0,90$) i studenti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija ($\bar{X}=0,09$; $SD=1,05$). Najlošije stavove o karijeri u sestrinstvu su imali studenti Pravnog fakulteta ($\bar{X}=-0,04$; $SD=0,96$) (Tablice 8 - 12).

Hipoteza (H₁) se prihvaća.

Tablica 8. Percepcija o zanimanju medicinske sestre po faktorima između 5 fakulteta

Faktor	Fakultet	n	%	$\bar{X}$	SD	F	P
Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	175	33,91	0,18	0,97	8,965	<0,001
	Pomorski fakultet	56	10,85	- 0,19	0,93		
	Pravni fakultet	140	27,13	- 0,35	1,08		
	Katoličko-bogoslovni fakultet	35	6,78	- 0,98	1,42		
	Medicinski fakultet	110	21,32	0,28	0,61		
Poštivanje sestrinstva kao zanimanja	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	175	33,91	- 0,22	1,04	4,755	0,001
	Pomorski fakultet	56	10,85	0,26	0,92		
	Pravni fakultet	140	27,13	0,17	0,96		
	Katoličko-bogoslovni fakultet	35	6,78	0,21	1,26		
	Medicinski fakultet	110	21,32	- 0,07	0,85		
Stereotipi o sestrinstvu	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	175	33,91	0,07	0,98	1,608	0,171
	Pomorski fakultet	56	10,85	- 0,29	1,03		
	Pravni fakultet	140	27,13	- 0,03	1,06		
	Katoličko-bogoslovni fakultet	35	6,78	- 0,03	1,15		
	Medicinski fakultet	110	21,32	0,08	0,87		
Stavovi o karijeri u sestrinstvu	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	175	33,91	0,09	1,05	2,970	0,019
	Pomorski fakultet	56	10,85	0,01	1,23		
	Pravni fakultet	140	27,13	- 0,04	0,96		
	Katoličko-bogoslovni fakultet	35	6,78	0,37	0,90		
	Medicinski fakultet	110	21,32	0,82	0,08		

Legenda: n – broj ispitanika; % - udio ispitanika; $\bar{X}$ – aritmetička sredina; SD – standardna devijacija; F – omjer pri analizi varijance; P – razina statističke značajnosti

Tablica 9. Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju između 5 fakulteta

Fakultet (I)	Fakultet (J)	MD (I-J)	SEM	P	95% CI	
					CI _L	CI _U
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	Pomorski fakultet	0,38	0,15	0,083	- 0,03	0,79
	Pravni fakultet	0,53	0,11	<0,001	0,23	0,83
	Katoličko-bogoslovni fakultet	0,28	0,18	0,516	- 0,21	0,77
	Medicinski fakultet	- 0,09	0,19	0,934	- 0,42	0,23
Pomorski fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	- 0,38	0,15	0,083	- 0,79	0,03
	Pravni fakultet	0,15	0,15	0,856	- 0,27	0,57
	Katoličko-bogoslovni fakultet	- 0,10	0,21	0,991	- 0,67	0,48
	Medicinski fakultet	- 0,47	0,16	0,027	- 0,91	- 0,04
Pravni fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	- 0,53	0,11	<0,001	- 0,83	- 0,23
	Pomorski fakultet	- 0,15	0,15	0,856	- 0,57	0,27
	Katoličko-bogoslovni fakultet	- 0,25	0,18	0,653	- 0,75	0,25
	Medicinski fakultet	- 0,62	0,12	<0,001	- 0,96	- 0,29
Katoličko- bogoslovni fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	- 0,28	0,18	0,516	- 0,77	0,21
	Pomorski fakultet	0,10	0,21	0,991	- 0,48	0,67
	Pravni fakultet	0,25	0,18	0,653	- 0,25	0,75
	Medicinski fakultet	- 0,38	0,19	0,271	- 0,89	0,14
Medicinski fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	0,09	0,19	0,934	- 0,23	0,42
	Pomorski fakultet	0,47	0,16	0,027	0,04	0,91
	Pravni fakultet	0,62	0,12	<0,001	0,29	0,96
	Katoličko-bogoslovni fakultet	0,38	0,19	0,271	- 0,14	0,89

Legenda: MD – srednja razlika; SEM – standardna pogreška aritmetičke sredine; P – razina statističke značajnosti; 95% CI – interval pouzdanosti sa sigurnošću od 95%; CI_L – donja granica intervala pouzdanosti; CI_U – gornja granica intervala pouzdanosti

Tablica 10. Poštivanje sestrinstva kao zanimanja između 5 fakulteta

Fakultet (I)	Fakultet (J)	MD (I-J)	SEM	P*	95% CI	
					CI _L	CI _U
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	Pomorski fakultet	- 0,48	0,15	0,014	- 0,89	- 0,06
	Pravni fakultet	- 0,39	0,11	0,004	- 0,70	- 0,09
	Katoličko-bogoslovni fakultet	- 0,43	0,18	0,126	- 0,93	0,07
	Medicinski fakultet	- 0,15	0,12	0,720	- 0,48	0,18
Pomorski fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	0,48	0,15	0,014	0,06	0,89
	Pravni fakultet	0,09	0,16	0,981	- 0,34	0,51
	Katoličko-bogoslovni fakultet	0,05	0,21	0,999	- 0,54	0,63
	Medicinski fakultet	0,33	0,16	0,253	- 0,11	0,77
Pravni fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	0,39	0,11	0,004	0,09	0,70
	Pomorski fakultet	- 0,09	0,16	0,981	- 0,51	0,34
	Katoličko-bogoslovni fakultet	- 0,04	0,19	1,000	- 0,55	0,47
	Medicinski fakultet	0,24	0,13	0,305	- 0,10	0,59
Katoličko- bogoslovni fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	0,43	0,18	0,126	- 0,07	0,93
	Pomorski fakultet	- 0,05	0,21	0,999	- 0,63	0,54
	Pravni fakultet	0,04	0,19	1,000	- 0,47	0,55
	Medicinski fakultet	0,28	0,19	0,580	- 0,24	0,81
Medicinski fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	0,15	0,12	0,720	- 0,18	0,48
	Pomorski fakultet	- 0,33	0,16	0,253	- 0,77	0,11
	Pravni fakultet	- 0,24	0,13	0,305	- 0,59	0,10
	Katoličko-bogoslovni fakultet	- 0,28	0,19	0,580	- 0,81	0,24

Legenda: MD – srednja razlika; SEM – standardna pogreška aritmetičke sredine; P – razina statističke značajnosti; 95% CI – interval pouzdanosti sa sigurnošću od 95%; CI_L – donja granica intervala pouzdanosti; CI_U – gornja granica intervala pouzdanosti

Tablica 11. Stereotipi o sestrinstvu između 5 fakulteta

Fakultet (I)	Fakultet (J)	MD (I-J)	SEM	P	95% CI	
					CI _L	CI _U
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	Pomorski fakultet	0,36	0,15	0,138	- 0,06	0,78
	Pravni fakultet	0,09	0,11	0,927	- 0,22	0,40
	Katoličko-bogoslovni fakultet	0,10	0,18	0,984	- 0,41	0,60
	Medicinski fakultet	- 0,02	0,12	1,000	- 0,35	0,31
Pomorski fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	- 0,36	0,15	0,138	- 0,78	0,06
	Pravni fakultet	- 0,26	0,16	0,449	- 0,70	0,17
	Katoličko-bogoslovni fakultet	- 0,26	0,21	0,751	- 0,85	0,33
	Medicinski fakultet	- 0,37	0,16	0,150	- 0,82	0,07
Pravni fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	- 0,09	0,11	0,927	- 0,40	0,22
	Pomorski fakultet	0,26	0,16	0,449	- 0,17	0,70
	Katoličko-bogoslovni fakultet	0,01	0,19	1,000	- 0,51	0,52
	Medicinski fakultet	- 0,11	0,13	0,908	- 0,46	0,24
Katoličko- bogoslovni fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	- 0,10	0,18	0,984	- 0,60	0,41
	Pomorski fakultet	0,26	0,21	0,751	- 0,33	0,85
	Pravni fakultet	- 0,01	0,19	1,000	- 0,52	0,51
	Medicinski fakultet	- 0,12	0,19	0,975	- 0,65	0,41
Medicinski fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	0,02	0,12	1,000	- 0,31	0,35
	Pomorski fakultet	0,37	0,16	0,150	- 0,07	0,82
	Pravni fakultet	0,11	0,13	0,908	- 0,24	0,46
	Katoličko-bogoslovni fakultet	0,12	0,19	0,975	- 0,41	0,65

Legenda: MD – srednja razlika; SEM – standardna pogreška aritmetičke sredine; P – razina statističke značajnosti; 95% CI – interval pouzdanosti sa sigurnošću od 95%; CI_L – donja granica intervala pouzdanosti; CI_U – gornja granica intervala pouzdanosti

Tablica 12. Stavovi o karijeri u sestrinstvu između 5 fakulteta

Fakultet (I)	Fakultet (J)	MD (I-J)	SEM	P	95% CI	
					CI _L	CI _U
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	Pomorski fakultet	0,08	0,15	0,986	- 0,34	0,49
	Pravni fakultet	0,13	0,11	0,766	- 0,18	0,44
	Katoličko-bogoslovni fakultet	- 0,28	0,18	0,530	- 0,79	0,22
	Medicinski fakultet	0,31	0,12	0,086	- 0,03	0,64
Pomorski fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	- 0,08	0,15	0,986	- 0,49	0,34
	Pravni fakultet	0,05	0,16	0,997	- 0,38	0,48
	Katoličko-bogoslovni fakultet	- 0,36	0,21	0,437	- 0,95	0,22
	Medicinski fakultet	0,23	0,16	0,630	- 0,22	0,67
Pravni fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	- 0,13	0,11	0,766	- 0,44	0,18
	Pomorski fakultet	- 0,05	0,16	0,997	- 0,48	0,38
	Katoličko-bogoslovni fakultet	- 0,42	0,19	0,173	- 0,93	0,10
	Medicinski fakultet	0,17	0,13	0,646	- 0,17	0,52
Katoličko- bogoslovni fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	0,28	0,18	0,530	- 0,22	0,79
	Pomorski fakultet	0,36	0,21	0,437	- 0,22	0,95
	Pravni fakultet	0,42	0,19	0,173	- 0,10	0,93
	Medicinski fakultet	0,59	0,19	0,019	0,06	1,12
Medicinski fakultet	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	- 0,31	0,12	0,086	- 0,64	0,03
	Pomorski fakultet	- 0,23	0,16	0,630	- 0,67	0,22
	Pravni fakultet	- 0,17	0,13	0,646	- 0,52	0,17
	Katoličko-bogoslovni fakultet	- 0,59	0,19	0,019	- 1,12	- 0,06

Legenda: MD – srednja razlika; SEM – standardna pogreška aritmetičke sredine; P – razina statističke značajnosti; 95% CI – interval pouzdanosti sa sigurnošću od 95%; CI_L – donja granica intervala pouzdanosti; CI_U – gornja granica intervala pouzdanosti

H₂ - Studenti sestrištva i primaljštva Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija imaju pozitivniju percepciju o zanimanju medicinske sestre od studenata fizioterapije, medicinsko-laboratorijske dijagnostike i radiološke tehnologije Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

Analizom stavova o sestrištvu kao zanimanju između 5 studijskih smjerova Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija nije ustanovljena statistički značajna razlika ($P=0,250$), a najpozitivnije stavove o sestrištvu kao zanimanju su imali studenti Radiološke tehnologije ($\bar{X}=0,38$; $SD=0,45$) i studenti Primaljštva ($\bar{X}=-0,29$; $SD=0,52$), dok su najlošije stavove o sestrištvu kao zanimanju imali studenti Medicinsko-laboratorijske dijagnostike ($\bar{X}=-0,26$; $SD=1,45$). Kod poštivanja sestrištva kao zanimanja pronađena je statistička značajnost u odgovorima između 5 studijskih smjerova Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija ($P<0,001$) gdje su studenti Primaljštva iskazali najvišu razinu poštivanja sestrištva kao zanimanja ($\bar{X}=0,39$; $SD=0,88$) te studenti Radiološke tehnologije ($\bar{X}=0,25$; $SD=0,73$). Studenti Sestrištva Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija su iskazali najlošiju razinu poštivanja sestrištva kao zanimanja ($\bar{X}=-0,52$; $SD=1,06$). Analizom stereotipa o sestrištvu između 5 studijskih smjerova Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija nije dobivena statistički značajna razlika ($P=0,197$), a najmanje stereotipa imaju studenti Medicinsko-laboratorijske dijagnostike ($\bar{X}=0,57$; $SD=0,75$) i studenti Primaljštva ($\bar{X}=0,11$; $SD=1,03$). Najviše stereotipa o sestrištvu su iskazali studenti Radiološke tehnologije ($\bar{X}=-0,08$; $SD=1,19$). Također, statistička značajnost nije pronađena u odgovorima o stavovima o karijeri u sestrištvu ($P=0,434$) gdje su najbolje stavove o karijeri u sestrištvu imali studenti Medicinsko-laboratorijske dijagnostike ($\bar{X}=0,45$; $SD=0,96$) pa studenti Radiološke tehnologije ($\bar{X}=0,14$; $SD=0,69$). Najlošije stavove o karijeri u sestrištvu su imali studenti Primaljštva ($\bar{X}=-0,19$; $SD=1,08$). Studenti Sestrištva u niti jednom faktoru percepcije o zanimanju medicinske sestre nisu iskazale pozitivan stav (Tablice 13 - 17).

Hipoteza (H₂) se odbija.

Tablica 13. Usporedba percepcije o zanimanju medicinske sestre po faktorima između 5 studijskih smjerova na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija

Faktor	Fakultet	n	%	$\bar{X}$	SD	F	P
Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju	Sestrinstvo	89	17,25	0,19	1,02	1,360	0,250
	Primaljstvo	20	3,88	0,29	0,52		
	Radiološka tehnologija	29	5,62	0,38	0,45		
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	19	3,68	- 0,26	1,45		
	Fizioterapija	18	3,49	0,24	0,99		
Poštivanje sestrinstva kao zanimanja	Sestrinstvo	89	17,25	- 0,52	1,06	5,539	<0,001
	Primaljstvo	20	3,88	0,39	0,88		
	Radiološka tehnologija	29	5,62	0,25	0,73		
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	19	3,68	- 0,21	1,11		
	Fizioterapija	18	3,49	- 0,19	1,02		
Stereotipi o sestrinstvu	Sestrinstvo	89	17,25	- 0,01	0,96	1,525	0,197
	Primaljstvo	20	3,88	0,11	1,03		
	Radiološka tehnologija	29	5,62	- 0,08	1,19		
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	19	3,68	0,57	0,75		
	Fizioterapija	18	3,49	0,07	0,84		
Stavovi o karijeri u sestrinstvu	Sestrinstvo	89	17,25	0,06	1,22	0,955	0,434
	Primaljstvo	20	3,88	- 0,19	1,08		
	Radiološka tehnologija	29	5,62	0,14	0,69		
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	19	3,68	0,45	0,96		
	Fizioterapija	18	3,49	0,08	0,50		

Legenda: n – broj ispitanika; % - udio ispitanika; $\bar{X}$ – aritmetička sredina; SD – standardna devijacija; F – omjer pri analizi varijance; P – razina statističke značajnosti

Tablica 14. Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju između 5 studijskih smjerova na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija

Studijski smjer - SOZS (I)	Studijski smjer - SOZS (J)	MD (I-J)	SEM	P	95% CI	
					CI _L	CI _U
Sestrinstvo	Primaljstvo	- 0,10	0,24	0,993	- 0,76	0,55
	Radiološka tehnologija	- 0,18	0,21	0,903	- 0,75	0,39
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	0,45	0,24	0,353	- 0,22	1,12
	Fizioterapija	- 0,06	0,25	0,999	- 0,74	0,63
Primaljstvo	Sestrinstvo	0,10	0,24	0,993	- 0,55	0,76
	Radiološka tehnologija	- 0,08	0,28	0,999	- 0,85	0,69
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	0,55	0,31	0,384	- 0,30	1,40
	Fizioterapija	0,05	0,31	1,000	- 0,81	0,91
Radiološka tehnologija	Sestrinstvo	0,18	0,21	0,903	- 0,39	0,75
	Primaljstvo	0,08	0,28	0,999	- 0,69	0,85
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	0,63	0,28	0,179	- 0,15	1,41
	Fizioterapija	0,13	0,29	0,992	- 0,67	0,92
Medicinsko laboratorijska dijagnostika	Sestrinstvo	- 0,45	0,24	0,353	- 1,12	0,22
	Primaljstvo	- 0,55	0,31	0,384	- 1,40	0,30
	Radiološka tehnologija	- 0,63	0,28	0,179	- 1,41	0,15
	Fizioterapija	- 0,50	0,32	0,506	- 1,37	0,37
Fizioterapija	Sestrinstvo	0,06	0,25	0,999	- 0,63	0,74
	Primaljstvo	- 0,05	0,31	1,000	- 0,91	0,81
	Radiološka tehnologija	- 0,13	0,29	0,992	- 0,92	0,67
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	0,50	0,32	0,506	- 0,37	1,37

Legenda: MD – srednja razlika; SEM – standardna pogreška aritmetičke sredine; P – razina statističke značajnosti; 95% CI – interval pouzdanosti sa sigurnošću od 95%; CI_L – donja granica intervala pouzdanosti; CI_U – gornja granica intervala pouzdanosti

Tablica 15. Poštivanje sestrinstva kao zanimanja između 5 studijskih smjerova na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija

Studijski smjer - SOZS (I)	Studijski smjer - SOZS (J)	MD (I-J)	SEM	P	95% CI	
					CI _L	CI _U
Sestrinstvo	Primaljstvo	- 0,91	0,25	0,003	- 1,59	- 0,23
	Radiološka tehnologija	- 0,77	0,21	0,003	- 1,36	- 0,19
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	- 0,31	0,25	0,738	- 1,00	0,39
	Fizioterapija	- 0,33	0,26	0,702	- 1,04	0,38
Primaljstvo	Sestrinstvo	0,91	0,25	0,003	0,23	1,59
	Radiološka tehnologija	0,14	0,29	0,990	- 0,66	0,93
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	0,60	0,32	0,329	- 0,28	1,48
	Fizioterapija	0,58	0,32	0,382	- 0,31	1,47
Radiološka tehnologija	Sestrinstvo	0,77	0,21	0,003	0,19	1,36
	Primaljstvo	- 0,14	0,29	0,990	- 0,93	0,66
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	0,46	0,29	0,509	- 0,34	1,27
	Fizioterapija	0,44	0,30	0,573	- 0,38	1,26
Medicinsko laboratorijska dijagnostika	Sestrinstvo	0,31	0,25	0,738	- 0,39	1,00
	Primaljstvo	- 0,60	0,32	0,329	- 1,48	0,28
	Radiološka tehnologija	- 0,46	0,29	0,509	- 1,27	0,34
	Fizioterapija	- 0,22	0,33	1,000	- 0,92	0,88
Fizioterapija	Sestrinstvo	0,33	0,26	0,702	- 0,38	1,04
	Primaljstvo	- 0,58	0,32	0,382	- 1,47	0,31
	Radiološka tehnologija	- 0,44	0,30	0,573	- 1,26	0,38
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	0,22	0,33	1,000	- 0,88	0,92

Legenda: MD – srednja razlika; SEM – standardna pogreška aritmetičke sredine; P – razina statističke značajnosti; 95% CI – interval pouzdanosti sa sigurnošću od 95%; CI_L – donja granica intervala pouzdanosti; CI_U – gornja granica intervala pouzdanosti

Tablica 16. Stereotipi o sestrinstvu između 5 studijskih smjerova na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija

Studijski smjer - SOZS (I)	Studijski smjer - SOZS (J)	MD (I-J)	SEM	P	95% CI	
					CI _L	CI _U
Sestrinstvo	Primaljstvo	- 0,11	0,24	0,992	- 0,77	0,56
	Radiološka tehnologija	0,08	0,21	0,995	- 0,50	0,66
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	- 0,57	0,25	0,151	- 1,25	0,11
	Fizioterapija	- 0,07	0,25	0,998	- 0,77	0,62
Primaljstvo	Sestrinstvo	0,11	0,24	0,992	- 0,56	0,77
	Radiološka tehnologija	0,19	0,28	0,964	- 0,60	0,97
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	- 0,46	0,31	0,584	- 1,32	0,40
	Fizioterapija	0,03	0,32	1,000	- 0,84	0,91
Radiološka tehnologija	Sestrinstvo	- 0,08	0,21	0,995	- 0,66	0,50
	Primaljstvo	- 0,19	0,28	0,964	- 0,97	0,60
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	- 0,65	0,29	0,168	- 1,44	0,15
	Fizioterapija	- 0,15	0,29	0,985	- 0,96	0,65
Medicinsko laboratorijska dijagnostika	Sestrinstvo	0,57	0,25	0,151	- 0,11	1,25
	Primaljstvo	0,46	0,31	0,584	- 0,40	1,32
	Radiološka tehnologija	0,65	0,29	0,168	- 0,15	1,44
	Fizioterapija	0,49	0,32	0,540	- 0,39	1,38
Fizioterapija	Sestrinstvo	0,07	0,25	0,998	- 0,62	0,77
	Primaljstvo	- 0,03	0,32	1,000	- 0,91	0,84
	Radiološka tehnologija	0,15	0,29	0,985	- 0,65	0,96
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	- 0,49	0,32	0,540	- 1,38	0,39

Legenda: MD – srednja razlika; SEM – standardna pogreška aritmetičke sredine; P – razina statističke značajnosti; 95% CI – interval pouzdanosti sa sigurnošću od 95%; CI_L – donja granica intervala pouzdanosti; CI_U – gornja granica intervala pouzdanosti

Tablica 17. Stavovi o karijeri u sestrinstvu između 5 studijskih smjerova na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija

Studijski smjer - SOZS (I)	Studijski smjer - SOZS (J)	MD (I-J)	SEM	P	95% CI	
					CI _L	CI _U
Sestrinstvo	Primaljstvo	0,26	0,26	0,861	- 0,46	0,97
	Radiološka tehnologija	- 0,08	0,22	0,997	- 0,70	0,54
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	- 0,39	0,26	0,592	- 1,12	0,34
	Fizioterapija	- 0,02	0,27	1,000	- 0,76	0,73
Primaljstvo	Sestrinstvo	- 0,26	0,26	0,861	- 0,97	0,46
	Radiološka tehnologija	- 0,34	0,30	0,805	- 1,18	0,50
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	- 0,64	0,34	0,315	- 1,57	0,28
	Fizioterapija	- 0,27	0,34	0,930	- 1,21	0,67
Radiološka tehnologija	Sestrinstvo	0,08	0,22	0,997	- 0,54	0,70
	Primaljstvo	0,34	0,30	0,805	- 0,50	1,18
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	- 0,31	0,31	0,860	- 1,16	0,55
	Fizioterapija	0,06	0,31	1,000	- 0,80	0,93
Medicinsko laboratorijska dijagnostika	Sestrinstvo	0,39	0,26	0,592	- 0,34	1,12
	Primaljstvo	0,64	0,34	0,315	- 0,28	1,57
	Radiološka tehnologija	0,31	0,31	0,860	- 0,55	1,16
	Fizioterapija	0,37	0,34	0,821	- 0,58	1,32
Fizioterapija	Sestrinstvo	0,02	0,27	1,000	- 0,73	0,76
	Primaljstvo	0,27	0,34	0,930	- 0,67	1,21
	Radiološka tehnologija	- 0,06	0,31	1,000	- 0,93	0,80
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	- 0,37	0,34	0,821	- 1,32	0,58

Legenda: MD – srednja razlika; SEM – standardna pogreška aritmetičke sredine; P – razina statističke značajnosti; 95% CI – interval pouzdanosti sa sigurnošću od 95%; CI_L – donja granica intervala pouzdanosti; CI_U – gornja granica intervala pouzdanosti

H₃ - Studenti koji imaju prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinstvom imaju pozitivniju percepciju od studenata koji nemaju prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinstvom.

Od ukupno 516 studenata obuhvaćeno ovim istraživanjem njih 305 (59,11%) je navelo kako ima prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinstvom, dok njih 211 (40,89%) nemaju. Ustanovljena je statistički značajna razlika u stavovima o sestrinstvu kao zanimanju ($P=0,004$) gdje studenti koji imaju prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinstvom iskazuju pozitivniji stav prema sestrinstvu kao zanimanju ($\bar{X}=0,10$; $SD=0,97$). Odgovori na pitanja o poštivanju sestrinstva kao zanimanja, stereotipima o sestrinstvu i stavovima o karijeri u sestrinstvu nisu pokazali statističku značajnost prema tome je li studenti imaju prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinstvom (Tablica 18).

Hipoteza (H₃) se djelomično prihvaća.

Tablica 18. Percepcija studenata koji imaju/nemaju prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinstvom

Faktor	Prijatelji ili rodbina koji se bave sestrinstvom	n	%	$\bar{X}$	SD	F	P
Stavovi o sestrinstvu kao zanimanju	Da	305	59,11	0,10	0,97	8,210	0,004
	Ne	211	40,89	- 0,15	1,03		
Poštivanje sestrinstva kao zanimanja	Da	305	59,11	- 0,06	1,03	2,706	0,101
	Ne	211	40,89	0,09	0,96		
Stereotipi o sestrinstvu	Da	305	59,11	0,04	1,00	1,121	0,290
	Ne	211	40,89	- 0,06	1,00		
Stavovi o karijeri u sestrinstvu	Da	305	59,11	0,02	1,02	0,359	0,549
	Ne	211	40,89	- 0,03	0,97		

Legenda: n – broj ispitanika; % - udio ispitanika; $\bar{X}$ – aritmetička sredina; SD – standardna devijacija; F – omjer pri analizi varijance; P – razina statističke značajnosti

H₄ - Želja za pomaganjem, kao razlog zbog kojeg su upisali fakultet najviše je izražena kod studenata sestrinstva.

Analizom želje za pomaganjem, kao razlog zbog kojeg su studenti upisali fakultet po 17 smjerova svih 5 fakulteta utvrđena je statistički značajna razlika u odgovorima ($P < 0,001$), a najviše potvrdnih odgovora su dali studenti Teološko-katehetskog smjera Katoličko – bogoslovnog fakulteta ($\bar{X}=0,70$; $SD=0,48$). Niti jedan student Pomorskog fakulteta, od svih 5 smjerova, nisu naveli želju za pomaganjem, kao razlog zbog kojeg su upisali fakultet. Studenti sestrinstva Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija se nalaze na 4. mjestu po odabiru fakulteta zbog želje za pomaganjem ($\bar{X}=0,44$; $SD=0,50$) (Tablica 19).

Hipoteza (H₄) se odbija.

Tablica 19. Želja za pomaganjem, kao razlog zbog kojeg su studenti upisali fakultet po smjerovima svih 5 fakulteta

Želja za pomaganjem kao razlog upisa na fakultet

Fakultet	Studijski smjer	n	%	$\bar{X}$	SD	F	P
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija	Sestrinstvo	89	17,25	0,44	0,50	8,785	<0,001
	Primaljstvo	20	3,88	0,40	0,50		
	Radiološka tehnologija	29	5,62	0,59	0,50		
	Medicinsko laboratorijska dijagnostika	19	3,68	0,21	0,42		
	Fizioterapija	18	3,49	0,44	0,51		
Medicinski fakultet	Medicina	86	16,67	0,66	0,48		
	Dentalna medicina	13	2,52	0,46	0,52		
	Farmacija	11	2,13	0,27	0,47		
Pravni fakultet	Pravo	123	23,84	0,15	0,35		
	Upravni	17	3,29	0,12	0,33		
Katoličko – bogoslovni fakultet	Filozofsko-teološki	25	4,84	0,36	0,49		
	Teološko-katehetski	10	1,94	0,70	0,48		
Pomorski fakultet	Pomorska nautika	36	6,98	0,00	0,00		
	Pomorski menadžment	11	2,13	0,00	0,00		
	Pomorske tehnologije jahta i marina	3	0,58	0,00	0,00		
	Pomorske elektrotehničke i informatičke tehnologije	3	0,58	0,00	0,00		
	Brodostrojstvo	3	0,58	0,00	0,00		

Legenda: n – broj ispitanika; % - udio ispitanika; $\bar{X}$ – aritmetička sredina; SD – standardna devijacija; F – omjer pri analizi varijance; P – razina statističke značajnosti

5. RASPRAVA

Pozitivna percepcija sestrinstva doprinosi uspješnom zapošljavanju i zadržavanju medicinskih sestara u zdravstvenim institucijama, a ponajviše doprinosi odabiru mladih ljudi pri upisu na studij sestrinstva. U istraživanju Ibrahima Alija Tawfiq Al Jarraha provedenog 2013. godine na studentima sestrinstva na sveučilištu u Jordanu, na pitanje kakvi su stavovi među studentima sestrinstva o sestrinskoj profesiji, studenti većinski imaju pozitivan stav o sestrinstvu. Pozitivan stav studenata je iskazan i dodatno naglašen u odgovorima na pitanje koliko se studenta ponosi svojim budućim zanimanjem gdje je 80,9% studenata odgovorilo pozitivno na ovo pitanje (8). Studenti sestrinstva u Splitu imaju također pozitivne stavove o sestrinskoj profesiji, međutim studenti medicine ipak imaju bolju percepciju od studenata sestrinstva.

Istraživanje studentice sestrinstva Gabriele Povrženić koje je provedeno 2016. godine među studentima sestrinstva na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku pokazuje kako je većina ispitanika odgovorila da se djelomično ili u potpunosti slaže s tvrdnjom da je sestrinstvo cijenjena profesija (9). Zanimljiva činjenica je da je ovo istraživanje pokazalo da studenti sestrinstva na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija u Splitu imaju lošiju percepciju o cijenjenosti profesije ($\bar{X}=-0,52$; $SD=1,06$) od kolega u Osijeku. Na pitanje da li medicinske sestre rade vrlo teške poslove, studenti sestrinstva Sveučilišta u Osijeku su većinom odgovorili kako se slažu s tom tvrdnjom kao i studenti sestrinstva iz Splita (9). Kod pitanja jesu li medicinske sestre cijenjeni u društvu, studenti sestrinstva u Osijeku su većinski odgovorili kako se niti slažu, niti ne slažu sa ovom tvrdnjom, a ostatak odgovora je većinski bio kako se ipak slažu s tvrdnjom da je sestrinska profesija cijenjena u društvu (9). Studenti sestrinstva u Splitu, su u usporedbi sa kolegama iz Osijeka imali znatno lošije stavove vezane za cijenjenost sestrinske profesije u društvu. Ostali smjerovi zdravstvenog studija, ali i ostala sveučilišta u Splitu na kojima je provedeno ovo istraživanje su također imali puno bolje stavove o cijenjenosti i poštovanosti sestrinske profesije za razliku od studenata i studentica sestrinstva što dovodi do pitanja što je zapravo uzrok takvim negativnim stavovima studenata u Splitu, a u budućnosti potencijalno do nekog drugog istraživanja. Više od 43% ispitanika na Sveučilištu u Osijeku je odgovorilo kako se u potpunosti slaže sa tvrdnjom kako su

medicinske sestre sposobne za samostalan rad, dok su studenti sestrinstva imali lošije stavove na ovo pitanje, ali i na ostatak pitanja vezana za karijeru u sestrinstvu (tablica 17). U niti jednom faktoru percepcije o zanimanju medicinske sestre, studenti sestrinstva nisu imali pozitivan stav, što je zabrinjavajuće. Svatko može biti medicinska sestra je jedno od pitanja iz područja stereotipa u sestrinstvu. Kolege iz Osijeka su na ovo pitanje odgovorili većinski kako se uopće ne slažu ili ne slažu kao i studenti sestrinstva u Splitu koji su slično odgovorili (9).

U istraživanju koje je proveo Safaa Mohamed Abdelrahman 2018. godine gdje se ispitala povezanost između slike javnosti o medicinskim sestrama, vlastitog prikaza i samopouzdanja medicinskih sestara na uzorku od 320 medicinskih sestara u Sveučilišnoj bolnici Minia u Egiptu. Na pitanje da li društvo cijeni sestrinsku profesiju jednako kao i pravnu profesiju 46,3% ispitanika se slaže s tom tvrdnjom dok se 53,7% ne slaže (10). Studenti pravnog fakulteta u Splitu smatraju da je sestrinstvo cijenjena profesija u društvu dok studenti sestrinstva se ne slažu s tim. Uzimajući to u obzir, studenti prava imaju pozitivniju sliku sestrinstva u društvu za razliku od studenata sestrinstva. Javnost misli da je sestrinstvo jedno od nužnih zanimanja u bilo kojem društvu. U istraživanju provedenom u Egiptu s tom tvrdnjom se ne slaže čak 46,8% ispitanika, a 53,2% da se slaže s tom tvrdnjom. Studenti sestrinstva imaju pozitivne stavove vezane za sestrinsko zanimanje pa su se složili s tvrdnjom da je sestrinstvo zanimanje koje je neophodno u društvu. Na pitanje da li javnost smatra da je sestrinstvo profesija koja je beskorisna i može biti zanemarena od društva, 43,7% je odgovorilo kako se slaže s tim dok je 56,3% izjavilo kako se ne slaže (10). Uzimajući u obzir da je istraživanje provedeno među medicinskim sestrama, ova podjeljenost je poražavajuća činjenica za sestrinstvo i medicinske sestre koje su sudjelovale u ovom istraživanju u Egiptu. Studenti sestrinstva u Splitu imaju pozitivan stav o svom zanimanju, osim faktora poštivanja gdje smatraju kako sestrinstvo nije dovoljno poštivano i cijenjeno. Bitno je naglasiti da pozitivan stav imaju i studenti medicine, s obzirom na to da liječnici i medicinske sestre rade u timu. Važno je i reći kako bi se trebalo raditi na poboljšanju percepcije sestrinstva među samim medicinskim sestrama.

6. ZAKLJUČCI

1. Dokazana je pouzdanost Upitnika o percepciji sestrinstva kao zanimanja pomoću Cronbach alfa testa postupkom faktorske analize (Cronbach $\alpha = 0,88$).
2. Percepcija o zanimanju medicinske sestre kod studenata Sveučilišta u Splitu generalno je pozitivna.
3. Utvrđena je razlika u stavovima o sestrinstvu kao zanimanju ($P < 0,001$) i o stavovima o karijeri u sestrinstvu ($P = 0,015$) u odnosu na dob studenata Sveučilišta u Splitu.
4. Utvrđena je razlika u stavovima o sestrinstvu kao zanimanju ($P = 0,020$), stereotipima o sestrinstvu ($P = 0,046$) i o stavovima o karijeri u sestrinstvu ($P = 0,003$) u odnosu na radni status studenata Sveučilišta u Splitu.
5. Utvrđena je razlika u stereotipima o sestrinstvu ($P = 0,034$) i o stavovima o karijeri u sestrinstvu ($P = 0,030$) u odnosu na bračni status studenata Sveučilišta u Splitu.
6. Utvrđena je razlika u stavovima o karijeri u sestrinstvu ($P = 0,031$) u odnosu na razinu obrazovanja roditelja studenata Sveučilišta u Splitu.
7. Hipoteza (H_1) se prihvaća - Studenti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, Medicinskog fakulteta i Katoličko bogoslovnog fakulteta imaju pozitivniju percepciju o zanimanju medicinske sestre od studenata Pravnog fakulteta i Pomorskog fakulteta.
8. Hipoteza (H_2) se odbija - Studenti sestrinstva i primaljstva Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija imaju pozitivniju percepciju o zanimanju medicinske sestre od studenata fizioterapije, medicinsko-laboratorijske dijagnostike i radiološke tehnologije Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.
9. Hipoteza (H_3) se djelomično prihvaća - Studenti koji imaju prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinstvom imaju pozitivniju percepciju od studenata koji nemaju prijatelje ili rodbinu koji se bave sestrinstvom.
10. Hipoteza (H_4) se odbija - Želja za pomaganjem, kao razlog zbog kojeg su upisali fakultet najviše je izražena kod studenata sestrinstva.

7. LITERATURA

1. Čukljek S. Povijest sestrinstva. u: Čukljek, S. Osnove zdravstvene njege, priručnik za studij sestrinstva. Zagreb: Zdravstveno veleučilište; 2005. Str. 15-44.
2. Gusar I. Povijesni razvoj sestrinstva. Zadar: Odjel za zdravstvene studije, Sveučilište u Zadru; 2012. [Internet]. Dostupno na: <https://slidetodoc.com/povijesni-razvoj-sestrinstva-ivana-gusar-dipl-ms-2012/>
3. Čukljek S. Povezanost prethodne izobrazbe i stavova studenata studija sestrinstva o sestrinstvu kao profesiji. (Doktorska disertacija, Medicinski fakultet, Sveučilište u Zagrebu). 2016. Dostupno na : <https://core.ac.uk/download/pdf/155248554.pdf>
4. enciklopedija.hr [Internet] Percepcija. [Pristupljeno 21.9.2021] Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=47529>
5. encyclopedia-titanica.com [Internet]: Značenje percepcije (Što je to, pojam i definicija) – znanost i zdravlje 2021 [pristupljeno 22.9.2021.]. Dostupno na: <https://hr.encyclopedia-titanica.com/significado-de-percepci-n>
6. Prlić N. Zdravstvena njega. Zagreb: Školska knjiga; 1997.
7. Hoeve YT, Jansen G, Roodbol P. The nursing profession: Public image, self concept and profession identity. A discussion paper. J Adv Nurs. 2014;70(2):295-309. doi: 10.1111/jan.12177
8. Al Jarrah IAT. Associate nursing students' perceptions toward nursing profession in Jordan. Eur.Sci.J. 2013; 9(6):147-66.
doi: <https://doi.org/10.19044/esj.2013.v9n6p%25p>
9. Povrženić G. Mišljenja studenata sestrinstva o sestrinstvu kao profesiji (Doctoral dissertation, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. Faculty of Medicine.). 2016. Dostupno na: <https://repozitorij.mefos.hr/islandora/object/mefos:218/preview>
10. Abdelrahman SM. Relationship among public nursing image, self-image, and self-esteem of nurses. IOSR J Nurs Health Sci. 2018;7(1):10-6. doi: 10.9790/1959-0701091016

8. ŽIVOTOPIS

Osobni podaci:

Ime i prezime: Adriana Giullia Agatić
Datum i mjesto rođenja: 16.11.1997., Amsterdam, Nizozemska
Državljanstvo: Hrvatsko
E-mail: adriana.agatic23@gmail.com

Podatci o obrazovanju:

2004.-2010. – Osnovna škola „Stoja“, Pula
2010.-2012. – Osnovna škola Kneza Trpimira, Kaštel Gomilica
2012.-2016. – Srednja škola „Braća Radić“ – Kaštel Štafilić – Nehaj
2016.- – Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, Preddiplomski studij sestrinstva